

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28 — Cor.
Pe jumătate an 14 —
Pe 3 luni . . . 7 —
Pe o lună . . . 2-40 ;

Pentru România și
străinătate:

Pe un an . . . 40 — franci

Telefon
peste oraș și internurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA.
Strada Zrlayl N-rul 1/a

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fl.

Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

Idealul politic în conștiința populară.

De: Octavian Goga.

Evenimentele din Balcani, între multe altele, vor schimba de sigur și aprecierea occidentului asupra importanței acestor state cari până deunăzi stârneau doar zâmbete de compătimire ori glumele greoaie ale cunoscutului umor german. Pășirea resolută, sbucnirea elementară a conștiinței naționale, deslănțuirea viforoasă a dragostei de moșie în fața morții și succesele lor militare au distrus pe odată din sentimentul public al Europei nuanțele de ironie iertătoare cu care le urmărea în manifestațiile de până-acum.

Opinia publică însă e dispusă totdeauna să treacă în exagerări. Deaceia astăzi Bulgaria sunt înconjurați de-o aureolă legendară, vitejia războinică pune în uimire lumea și biruințele lor vin ca niște surprize neașteptate. Se întreabă cu toții cum se face, că un stat de patru milioane e capabil de atâta jertfă materială și morală; de unde răsar pildele acestea de avânt soldătesc la un biet popor de țărani crosiți, cari abia de câteva decenii s'au desfiacut din lanțul unei servituți istorice: cine și când a creat acest sentiment covârșitor de unitate care s'guduie toată țarina Mariței în frământarea de-acum și pornește spre câmpul de bătaie pe pașnicii zarzavagii, răzlețiți prin toată Europa cu legumele lor?...

Astfel de întrebări și câte altele nu scoate a suprafață unirea atâtor buni cetățeni desorientați, pentru cari Europa se isprăvea la

Predeal, iar Balcanul era un conglomerat de stătulețe cu prinți de operetă și cu hangere ruginite. Pe seama unui om mai inițiat în dezvoltarea popoarelor dela gurile Dunării, sau chiar a unui mai asiduu cetitor de gazete, desfășurarea evenimentelor din Balcani nu constituie o surpriză deosebită. Era doar cunoscută consolidarea sistematică a statului bulgar întărit prin o constituție democratică și susținut de-o gospodărie cuminte. Se știa că lipsa absolută a marelui proprietăți crease o înstărire a păturei țărănești care singură alcătuiește statul, se știa că au o serioasă instrucție populară, pe urma căreia s'a creat o generație de săteni conștienți de drepturile și datorile lor.

Dar mai este o împrejurare excepțională de ordin moral căreia se datorește expansiunea de astăzi a elementului bulgar. E conștiința politică a maselor, idealul național înfrățit cu imboldurile elementare ale instinctelor populare. Oamenii aceștia au fost împărțâșiți decenii de-arândul de-o educație politică, au fost ținuți cu sufletul într'o perpetuă fermentare. Țărănimea și cărturarii porniți din aceeași origină erau una. Nu exista între ei prăpastia deosebiri de clasă, nu erau deosebiri de norme morale. Era o unitate de simțire care îi strângea pe toți într'un mănunchiu. Viața politică se desfășura cu participarea maselor, statul isbutise să-și creeze raporturi de intimitate cu cetățenii. Ideia revendicării teritoriale din trupul împărăției turcești era o lozincă populară, care creștea ca o avalanșă în suflete sub ocrotirea sistematică a politicii de guvernământ. Desrobirea fraților nu era o floriceică de stil pentru ora-

toria succesorilor ieftine, ci un impuls organic al conștiinței publice crescută înadins pentru alimentarea unui asemenea curent de simțire. Era frământare continuă, atmosfera era încărcată de materii explosive. Arena năzuințelor mulțimii n'o vedeai năpădită numai de grămezi de vorbe, de toaste frumos ticluite, sau petiții bine motivate, ci era stropită cu sânge. Din când în când răsuna bomba cutărui comitagiu, ori ardeau satele pârjolite de bandele lui Sandansky. Nu te copleșește moleșala trezită de respectul exagerat al legii vecin cu lașitatea, ci fierberea fără răgaz, flagelarea nepotolită a sentimentului public. Era atmosfera de austeritate morală a vremii când se așteaptă o mare zi de judecată, care cu răsplata ei va aduce un act de dreptate a istoriei. Din această plămădire fără repaos s'a deslușit o îndrumare comună, un ideal politic obștesc, copleșitor, lapidar, necontestat, cuprins într'o singură vorbă: *Macedonia*.

Cunoscând deci antecedentele, de sigur vom înțelege mai bine aceste succese și nu vom rămânea atât de desconcentrați în fața știrilor de pe câmpul de luptă, cari ne aduc vestea unui nou triumf bulgar. Există un fel de orânduială supremă, o justiție implacabilă în istorie, care nu prea dă greș. Și în viața popoarelor ca și în viața individuală se susține un raport normal între vrednicia lor și soarta de care se împărțălesc.

Urmând acum ordinea de idei, ce ne-am impus dela început, de-a privi evenimentele recente din Balcani numai în legătură cu stările dela noi, va trebui să facem o seamă de reflexii și asupra situației noastre. Firește, că oricât de stăpâniți de impresia momentului,

„Cântarea cântărilor“.

Sunt 3 concepții asupra acestei cărți.

După una cartea ar fi o alegorie a uniunii spirituale dintre suflet și Dumnezeu, sau dintre Christos și biserică.

După a doua e o colecție de cântece erotice, schimbate între doi îndrăgostiți, Solomon și Sulamita, o fată frumoasă dela țară.

După a treia concepție cartea e o dramă de câmbure în senz orientat.

Regele Solomon într'o escurzie în părțile nordice ale țării întâlnește pe frumoasa Sulamita, și o aduce cu sine la Ierusalim, unde caută să-i câștige dragostea, promițându-i să o facă regină, și viața rustică să o schimbe cu viața de desmerdări a casei regale. Fata își avea inițiativa închiriată unui ciobănel din satul ei, astfel că regele ori cât se arăta de încântat de dragostea ei, și ori cât o desmierda și o măgulea, nimica nu era în stare a o face să-și uite de dragostea ei dintâi. La sfârșit se dă voie slobodă fetii să se întoarcă acasă, unde se întâlnește cu iubitul ei și, în calde cuvinte exprimă superioritatea iubirei dintâi, spontane față de iubirea dobândită pe urma bogăției și a rangului.

Scena se deschide în nordul Palestinei. Aici se găsește regele Solomon cu curtenii și haremul său în escurzie de vară. La scenă se adaugă: Cortul regal în mijloc, încunjurat de ceata muzicanților, ofiterimea, femeile haremului. În

mijlocul lor e pripășită o țărăncă cu obrajii pârjoliți de arșița soarelui, dar a cărei frumusețe naturală întrece frumusețile mohorâte și artificiale ale femeilor din harem.

Aceștia în cântări de solo și corale preamăresc pe rege; fata Sulamita se scuză că nu-i frumoasă, dar totuși nu se îndură a se batjocori. Corul cu solo: *Ceata femeilor și Sulamita*:

„Să mă sărute cu sărutările gurei sale!
Desmerdările tale sunt mai plăcute ca vinul.
Parfumul tău desfată mirosul;

Numele tău e ca parfumul desfiacut
De aceia te iubesc pe tine fetele.
Chiamă-mă la tine; vom să alergăm la tine:
In camerile sale regele m'a chemat,
Numai tu ești veselia și desfiătarea noastră,
Desmerdane-va dragostea ta mai bine ca vinul.
Toate te iubesc peste măsură.”

Sulamiteana:

„Arsă de soare sunt — dăra plăcută —
„O, ficelor ale Ierusalimului,
Neagră — ca corturile Kedarului
Și frumoasă ca covoarele lui Solomon
Nu vă uitați de ce sunt neagră,
Că soarele m'a pârjolit,
Frații mei mânuindu-se pe mine
M'au pus păzitoare de vii
Dar via mea nu o am păzit”.

Apoi se întoarce dela femeile curții și se întrebă de iubitul ei depărtat:
„Spune-mi, o tu, pe care-l iubește sufletul meu

Pe nude-ți paști turma, unde poposești de amiază
Și eu de ce să rătăcesc pe la turmele soților tăi?
Corul (satiric):

„De ce nu știi tu, cea mai frumoasă între femei
Și pe urmele ciopoarele de oi.
Și ezii tăi să-ți paști aproape de stâna ciobanilor

Acum se apropie însuși regele de fată. Urmează un duet între amândoi: Ei îi promite inele și juvaere, Ea-și dorește iubitul; El îi desmierdă podoabele; Ea-și amintește de casa ei țărănească; El îi promite palatul său, Ea-i replică că e un crin din vălcea; El îi răspunde că un astfel de crin printre oameni săraci dela țară e ca un crin între spini, Ea îi răspunde aducându-și aminte de plăcerile simple dar neuitate dela sate și de iubitul ei ciobănel.

Solomon și Sulamiteana

Solomon:

„Te asemăn scumpa mea
Cu culi trăsurilor lui Faraon
Cât de frumoasă e fața ta încunjurată de bucle,
Și gâtul tău împodobit cu mărgelile.
Mai alese podoabe îți voi da:
Colane de aur și mărgelile de argint”.

Sulamiteana:

„Când regele la masă stă
Nardul meu își imprăștie parfumul
Iubitul meu este ca năframa de smirnă
Pe care o port la sân,

asemănându-ne cu Bulgarii nu vom cădea în exagerări pesimiste. Nu vom spune că generalul Savoff îi dă zece înainte lui Bonaparte, nici că Bai-Ganciu e o expresie a frumosului literar superioară creațiilor lui Coșbuc, nici nu vom afirma că inteligența firească a țărânului nostru e inferioară zarzavagiului din Ruscuc. Deasemenea vom exclude din analogiile noastre România, pentru a ne restrânge constatările numai la împrejurările din Ardeal pe cari le vedem destul de limpede.

Ne vom întreba deci, lăsând la o parte considerații de alt ordin, are poporul nostru un ideal politic determinat de conștiința populară? Vom răspunde cu sinceritate: sub acest raport nu ne putem asemăna cu Bulgarii. Suntem inferiori. În masele noastre n'a pătruns încă chiagul unei solidarități conștiente, educația noastră politică încă nu ne-a putut crea o noțiune clară despre necesitatea unei pășiri unitare. Frământările sufletului ni-se opresc de obicei în matca îndemnurilor individuale, fără a se încheia încă voința palpitantă a unei înirări generale. Firește, vezi pe ici pe colo frângându-se cătușele unei umilinți istorice, care ne-a încercuit sufletul, alege licăriri timide prin cari se anunță preludiile unei demnități ce va să vie, mai vezi câte-un cap spart pe la câte-o alegere de deputat, dar peste tot e răbdare fatalistă și slugărnice cu carul. Legăturile de intimitate ale cărturării cu sătenii slăbesc și vedem zilnic prăpăstii largi desfăcându-se între tata și copil: două suflete deosebite a căror punte s'a frânt.

Nu vom turna pe aceste coloane ieremiade sinistre, vom spune însă în pripă adevăruri pe cari ni le inspiră situația noastră politică insuportabilă, care are atâtea analogii cu opresiunea Bulgarilor din Macedonia. Avem doar și noi Turcii noștri al căror regim e poate mai sdrobitor decât sistemul de exploatare materială al osmanilor. Suntem poate mai asupriți, fiindcă Turcii din Balcan n'au năzuit niciodată la desființarea națională a ghiaurilor, câtă vreme Turcii noștri socot drept dogmă de guvernare maghiarizarea cu sila. Ei bine, în lupta noastră de opoziție inversunată, opunem noi o tărie morală, care

ar putea să ne asemene cu sbuciumarea de până deunăzi a eroilor dela Kirkillise?

Răspunsul e din cele mai ușoare. N'avem decât să ne privim pe noi înși-ne, să pipăim puținel sufletul așazisei inteligente și să vedem cam până la ce înălțime morală se ridică la noi ideea sacrificiului pentru neam în conștiința publică... Nici nu s'ar putea închipui un mai bun prilej, ca acum când la Ceatalgea tunul și holera zeciuesc cetele luptătorilor pentru desrobirea neamului. Acum când vedem sub ochii noștri jertfa stropită de sânge cu care se răscumpăra de milenii libertatea națională, acum să ne întrebăm noi, domnule, avocat, domnule protopop, domnilor fruntași de diverse categorii, cam ce sacrificăm noi pentru opera de eliberare politică a poporului românesc? Doamne ferește, aici nimeni nu se gândește la sânge, încrucișări de iatagane, la te miri ce carabine bulgărești ori la alte mijloace de suprimare, cărora se împotrivesc temperamentul blajin și visător al neamului nostru crescut de noi în respectul legalității. Ne gândim deocamdată la sacrificiul, cum am zice material, la coroanele pe care binele public ni le scoate din pungă. E suficientă întrebarea, răspunsul e cât se poate de ușor.

Nu se poate o contribuție psihologică mai interesantă pentru lamurirea conștiinței noastre politice decât felul cum se aplică la noi principiul fireesc de retorsiune morală a societății împotriva trădătorilor naționali. Cum spuneam, la Bulgarii îi prăpădea Sandansky, precum la Italiieni îi stângea pumnalul carbonului, ori bomba lui Orsini. Un popor în apărarea lui usează de mijloace diferite impuse de temperamentul lui. Care e răsvrătirea noastră morală împotriva transfugilor, cu ce se pedepsește obrăznicia unui Seghescu a cărui figură ignobilă urcă toți fusceii unei scări de parvenitism? Nimeni nu îndrumă lumea aici la iataganul lui Panitza, fiindcă, slavă domnului, suntem oameni cu sufletul poleit de preceptele culturii, cari înlocuiesc cu mijloace de ordin moral retorsiunea fizică. Dar societatea noastră în concepția ei n'a creat încă contravaloarea morală a trădării de neam, n'a concentrat încă într'o formulă strivitoare stigmatul cu care infierează opro-

biul public al unui popor luptător, fruntea criminalilor politici.

Am putea duce mai departe aceste constatări prin cari am demonstra că idealul politic în conștiința populară la noi e pe un nivel cu mult mai scăzut, că morala societății are temeiuri mai șubrede și că un observator obiectiv nu poate desluși încă din psihologia poporului nostru preludiile obișnuite prin cari se anunță totdeauna un cântec de biruință.

Nici în natură nu sunt salturi, nici în evoluția politică a unui neam. Mergând treptat, modificându-și cu încetul valorile morale, se apropie pas de pas de izbânda cauzei lui. Un lucru e însă cert: succesele politice sânt totdeauna în raport direct cu educația politică de cari conducătorii au putut să împărtășească masele populare și să introducă în conștiința lor imboldul unui ideal.

Răsboiul e marele pedagog al popoarelor. Găsește oare și în sufletul nostru vre-un răsnet tunul din vecini.?

Delegația Românilor la dl Berchtold.

Ni se anunță din Viena: După cum fusese hotărât prin adunarea de protest a Românilor, astăzi o delegație compusă din dnii Dr. Isopescu-Grecul, Dr. Sterie Ciurcu și Dr. Mihai Popovici, s'a prezentat ministrului de externe contele Berchtold, înmânând moțiunea votată cu ocazia adunării dela hotel „Regina”. Delegația a fost primită la orele 5 p. m. în palatul de pe Ballplatz.

Contele Berchtold s'a arătat foarte binevoitor. După ce dl deputat Isopescu-Grecul a prezentat pe ceilalți domni delegați, a expus în mod sumar cuprinsul moțiunii votate prin adunarea de protest a Românilor vienezi, arătând în acelaș timp care sunt dorințele lor, dorinți unite și prin moțiunile adunărilor din Regatul Român. A rugat apoi pe dl ministru de externe să acorde chestiei Aromânilor din Macedonia și Albania cea mai mare sollicitudine.

Dl ministru Berchtold a promis membrilor delegației române că va ceti cu cea mai mare atenție moțiunea prezentată și că va căuta — întru cât îi stă prin putință — să mulțumească cererile Aromânilor din Sud. S'a interesat apoi foarte de aproape de relațiile acestor Aromâni între ei și între celelalte naționalități conlocuitoare, precum și de soarta lor actuală. A înche-

Mi-e drag de ei, ca de imbobotatul
Strugurul din viile Fugadei.

Solomon:

Iată scumpa mea, ești încântătoare
Și tu ai ochi ca de porumbiță.

Sulamiteana (rechemându-și iubitul):

„Iată, frumos ești, iubitul meu, și drag
Din iarbă verde-i patul nostru.

Solomon:

„Bărnelor casei noastre sunt de cedri
Și din brazi sunt boltile noastre.

Sulamiteana:

Eu sunt o floare (roză) din Șaron
Sunt crinul văilor încoronate.

Solomon:

„Ca crinul între spini
E draga mea printre ficioare.

Sulamiteana:

Ca mărunul între arborii de codru
E dragul meu printre flăcăi.
La umbra lui eu mă desfat
Și fructul lui e dulce
Cu el m'am dus în casă de ospăț
Și de dragoste m'a încunjurat
Dați-mi must de struguri
Și mere gustoase să-mi dați
Că mă stâng de dragostea lui.
De stânga lui să-mi razim capul meu

Și cu dreapta în brațe să mă strângă!

Fetele Ierusalimului, vă jur,
Pe gazele și pe căprioarele săltărete
Nu scormoniți nici atâtați iubirea
Pe care n'a poți înfrâna.

Iubirea e spontană, de sine se strezește, N'o poți cumpăra cu inele și scumpeturi; ambiția n'o poate deștepta, darurile n'o pot momi.

„Vă conjur, să nu-mi scormoniți iubirea. Căci sau vine de sine sau nu vine de loc”.

Apoi urmează un cântec de reminiscență, în care Sulamiteana printr'o dulce reverie, vede pe iubitul ei apropiindu-se, și-i aude, par'că cântecul lui, și-si închipuie că-i răspunde cu un vers familiar din viața pastorală: „Prinde-ți vulpile, cari ne strică viile”.

Sulamiteana și iubitul ei

Sulamiteana:

„Răsună glasul iubitului meu, iată-l că vine
Sărind peste stânci din munte coboară
Peste dese coline el repede zboară
E ca o gazelă, ca cerbul tiner e dragul meu.
Iată-l s'a oprit în dosul înaltului zid.
La ferestrii mă caută și printre grații se uită.
Și repede și-a prins vorbă cu min:

Cântecul iubitului:

„Scoală-te dragă și repede vino,
Căci iarna cea rece ne-a părăsit
Și-a ploilor unde s'au potolit
Cu flori smălțuită e fața câmpiei.

Vin cântăreții în codru-nerzit
Turturica din țarini s'aude,
Smochinul își leagănă comoara de fructe,
Vița înflorită parfumul împarte.
Scoală-te, prietenă și vino cu mine!
Ce stai porumbiță în ascunzis de stâncă
Ești din adânc de prăpăstii
Să te zărești în față și glasul tău să aud
Căci dulcea glasul tău și fața ta plăcută.

Cântecul Sulamitei:

„Prinde-ți vulpile, că via ne strică
Căci viile noastre înfloresc
Al meu e iubitul meu și eu sunt a lui,
Pe pajisti în floare el turma și-o paște
Pân' soarele apune și umbrele fug.
Vino iubite, gazelă și cerbule tânăr
Din munți depărtați aleargă la mine.

Scena se schimbă. Regele s'a întors din nordul Palestinei. În Ierusalim el aduce și pe Sulamiteana. Credea că înstrăinându-o dela locurile de întâlnire cu iubitul ei, îl va uita. Dar totu e inzadar. În somn îl visează. Ea visează că l'a căutat prin cetate, l'a aflat și l'a dus la mânăsa acasă. Cântecul visului ei încheie cu refrenul: „Nu atâtați, nici deșteptați dragostea mea”.

Solo: Sulamiteana:

Visul Sul.:

„În patul meu noaptea, am căutat pe cel drag
sufletului meu,

iat apoi că deoarece problema balcanică se va rezolvi prin menținerea principiului naționalităților -- va avea o deosebită grijă și față de Aromânii Macedoneni și Albanezi. Audiența a durat peste o jumătate de oră.

Din parlamentul austriac. Cehii radicali au discutat ieri despre propunerile pres. consiliului de miniștri, trebuind însă să întrerupă dezbaterile din cauza începerii ședinței plenare, care a urmat și după amiază.

După cum se aude nu s'a schimbat de loc situația în parlament. În discuțiile lor particulare Cehii radicali declară că vor persista în tactica lor de obstrucție față de proiectele de legi excepționale. Dacă lucrul acesta se va adevăra, ne putem aștepta cu siguranță că parlamentul va fi închis. Pe la amiază clubul polon l'a imputernicit pe șeful lor, Dr. Leo, să mijlocească un compromis oarecare, fără să ajungă însă la un rezultat favorabil, cu toate că mai există speranțe că Cehii radicali vor ceda. Clubul german național a provocat pe membri săi să combată mai departe pe obstrucționisti. Plenul camerei deputaților a rezolvat legea de asigurare și legea pentru contingentul de recruți. Subcomitetul comisiei de bugetare a ales unanim Triesta pentru plasarea facultății de drept italiene, totuși nu și-a exprimat speranța că guvernul, deși s'a declarat pentru Viena ca loc al respectivei facultăți, se va acomoda hotărârii subcomitetului.

Ședința camerei magnaților. Mâine Sâmbătă camera magnaților va ține o ședință în care se vor dezbate proiectele de legi de urgență referitoare la măsurile excepționale. Într-o altă ședință următoare, care se va ține înainte de vacanța Crăciunului se, va dezbate proiectul legii de pensiuie când va fi pus la ordinea zilei și bugetul de stat pe anul 1913.

O oră. Partidul muncii are pentru pregătirea noului secol numai o oră la dispoziție. 319 petiții au fost trimise în parlamentul nostru ciunțit, cari se ocupau exclusiv cu cererea votului universal, egal și secret. „Ad acta!” țipă atunci partidul în unci și pretențiunile fură aruncate în arhiva camerei. Când ne gândim că fiecare petițiune conținea cel puțin douăzeci de iscălituri, atunci ar fi la un loc cam 6000 de cetățeni. Câțiva deputați așa dară au înăbușit glasul a 6000 de oameni. Poporul poate aștepta...

Noile legi de impozite. În chestia amânării termenului pentru intrarea în vigoare a nouilor legi de impozite tratativele cu guvernul continuă. Până acum nu s'a putut ajunge la nici un

rezultat -- dar după cum se anunță din Budapesta -- guvernul va trebui să cedeze. Ministrul de finanțe, Telesky -- după cum se afirmă -- nici decum nu se învoiește la amânarea termenului și a amenințat că în caz, dacă intrarea în vigoare a nouilor de impozite totuși se va amâna, el își va înainta demisia. Mișcarea pentru amânarea termenului de altcând ia proporții de tot mari, nu numai în capitală, ci și în întreaga țară.

Marele duce Mihailovici în București.

București, 29 Noembrie.

Vizitele.

Marti d. a. ofițerii cari formează suita marelui duce, însoțiți de ofițerii cari au fost atașați pe lângă dânsii, au făcut mai multe vizite. Au depus cărțile de vizită la palatul Cotroceni și la d. Take Ionescu, Titu Maiorescu, general Hârjeu, ministrul de războiu, șeful statului major și Crăniceanu, comandantul corpului II de armată. Au mai depus cărțile și la legățiunea rusă. În urmă membrii misiunii s'au plimbat cu automobilul la șosea.

La orele 5, principele Ferdinand, a venit la palat, de unde a luat pe marele duce și s'au dus la palatul Cotroceni, unde s'a servit ceaiul.

Dineul.

Seara la orele opt un dineu a fost oferit oaspeților. La acest dineu au participat 36 de persoane. Regele avea în dreapta pe generalul baron Mayendorff iar în stânga pe d. Schebeko ministrul Rusiei la București, urmau apoi în dreapta regelui principesa Elisabeta, general Agura, d-na Bengescu, colonel Iskrițky atașatul militar rus, general Peticari, căpitan Iermakoff din partea regimentului Wologda și locotenent Adamovici, iar în stânga au luat loc următoarele persoane: d-na Mavrogheni, colonel Stupin, comandantul regimentului Wologda, I. Kalinderu, căpitan conte Totleben, Basset, maior Nicolescu și Dal'Orso. În fața regelui a luat loc următoarele persoane: prințul Ferdinand, după care urmau d-nii Titu Maiorescu, generalul prinț Bragation, d-na Mavrodî, căpitan prințul Trubetkoi, generalul Presan, dr. Mamulea, și maior Nanu iar în stânga reginei luase loc următoarele persoane prințul Ferdinand, dr. Kalinkoff ministrul Bulgariei, prințul Carol, general Draganoff, general Robescu, maior Kissoff atașatul militar al Bulgariei, colonel Ba-

ranga și maior Gorsky. Masa se încheia deoparte și de alta cu d-nii general Mavrocordat și comandor Gracosky.

M. Sa regele Carol a rostit următorul toast:

„După numeroasele deputațiuni ale armatei și marinei împărătești ruse ce am avut plăcerea să primesc în acești ani din urmă, nu putea să-mi facă nici o altă misiune o mai vie bucurie decât aceea condusă de Altea Voastră Impărătească din însărcinarea M. Sale Impăratului, luminatul Vostru domnitor, cu scop să-mi transmiteți bastonul de mareșal al vitezei și credincioasei Sale armate. Când M. Sa, pentruca să-mi dea acest prea prețios semn al prieteniei Sale, a ales aniversarea a 35-a a ocupării Plevnei, îmi revocă în memorie o dată consfințită prin amintiri glorioase și neuitate, timpul luptei noastre comune din Bulgaria, unde Eu am avut onoarea să comand armatele unite în fața aceluia loc apărat vitejește de Osman Pașa. Dacă am fost mândru de încrederea, pe care mi-a arătat-o în acele împrejurări grele fericitul împărat Alexandru II., nu sunt mai puțin mândru astăzi de preu deosebita distincțiune pe care mi-o acordă luminatul lui nepot și pe care o mai mărește încă prin măgulitoarele vorbe cu cari a avut grațiositatea să mi-o aducă la cunoștință. Cuvintele aceste au trezit pe-atunci un adânc răsunet în țara mea. Armata mea a văzut în ele cu o legitimă mândrie confirmarea prețioasă a concursului ei în războiul din 1877, pe urma căruia s'a întemeiat statul bulgar. Reamintirea acelor glorioase vremi, a celor eroice războaie și mari jertfe, pe cari împreună le-am făptuit și pe cari triumful le-a încoronat cu succes, vor constitui pentru totdeauna o pagină frumoasă și nobilă în istoria noastră. Toate gândurile mele se îndreaptă azi cu sinceră iubire spre luminatul domnitor, ca să-i exprime adâncă mea recunoștință, pentruca a ales pe A. V. Imperială să-mi aduceți simbolurile demnității pe care mi-o acordă. N'us putea să dau o mai demnă dovadă a recunoștinții mele decât dând expresie celor mai calde dorinți ce nutresc pentru le-ricirea M. Sale Imperiale și pentru gloria armatei Sale. Pronia dumnezeiască să-i dea o domnie pașnică și îndelungată, care să asigure dezvoltarea și bunăstarea marelui Său imperiu. Pătruns de aceste sentimente, îmi ridic păharul în sănătatea luminatului Vostru domnitor și-a familiei imperiale. Trăiască M. Sa împăratul Nicolae!”

Marele duce Nicolae Michailovici a rostit următorul toast:

„Sire! Ridic poculul meu în sănătatea Majestății Voastre, a Majestății Sale Reginei, a augustei familii regale române, precum și pentru înfrățirea glorioaselor noastre armate române și rusești, cari înainte cu 35 de ani au fost așa de

L'am căutat, dar nu l'am găsit,
Și mi-am zis: Pleca-voi afară încetate să-l caut
Pe strade și'n strămte unghiure
Căuta-l voi și-al sufletului dor să-l împac.
L'am căutat, dar nu l'am găsit.
Străjerii cetății m'au pripășit,
Și le-am zis: Nu l'ați văzut pe cel ce iubesc?
Și-am dat peste el și n'am vrut să-l las
Până ce nu l'am dus la mama-mea 'n casă.
În casa în care eu m'am născut.
Fetele Ierusalimului, vă jur.
Pe gazele și pe sălătărețele căprioare
Să nu scormoniți nici să atâțați iubirea
Care vine pe nevrute.

Apoi intrarea din nou pe scenă a regelui e pregătită cu istetime artistică. În toată splendoarea lui regele intră în cetate: Cât e de mândru, cât e de strălucit! El vrea prin măguliri să câștige inima frumoasei Șulamitene.

Solomon și Șulamiteana:

Solomon:

„Frumoasă ești iubita mea,
Sub vălul tău ascunzi frumoși ochi de porumbiță
Și bucele tale sunt ca turma de căprioare
Ce țin popas pe muntele Gaload.
Dinții tăi: o turmă de mioare albe
Cari ies din scaldătoare.
Și toate nasc gemeni
Și nici una nu-i stearpă.
Ca firul de purpură sunt buzele tale
Și gura ta-i cu miere

Ca rodiile sunt obrajii tăi
Sub vălul tău fin
Gâtul tău e alb ca turnul de marmoră
Zidit de David, în care stau aninate
Mii de scuturi de aprigi viteji
Rotunzii tăi sâni ca doi pui de gazele
Ce pasc pe lunca cu crini decorată,
Încântătoare ești, cât nu se poate spune.

Șulamiteana:

„Iubitul e al meu și eu sunt alui
Pe pașiște n'florită el turma și-o paște
Cătră răcoarea zilei, când umdrele fug
Vom veni trecând peste munții cu smirnă.

Artificiile scenice trebuie să le complectăm din imaginație. Poetul prezintă pe față, care-și închipuie, că e acasă, și iubitul ei venind din munți la ea. Auzim cântecul lui și răspunsul fetii. Și iarăși în vis îl caută noaptea prin cetatea Ierusalimului. Apoi și-l imaginează venind la ea cu cântece amintind idile dela țară cari se deosebesc de cântecul regelui. El îi zice: „Grădina înflorită -- ea-i răspunde: „Vino și culege poamele cele mai dulci din grădina ta!”

Iubitul ei și Șulamiteana.

Iubitul:

Coboară din Liban mireasă,
Cu mine de pe Liban.
Din piscul Amanei
Ale Semirului și Hamonului
Dela vizuina leilor, din munții pantezei.

Cu o furișare de ochi mi-ai rănit inima.
Cu un șir de mărgele,
Cât e de dulce dragostea ta soră, mireasă
Desmierdările tale mai dulci decât vinul
Și mirosul parfumului tău decât toate aromele
Mireasa mea, buzele picură dulceață de miere
De miere și lapte e gura ta dulce
Parfumul Libanului îl au hainele tale.
Grădina închisă ești, soră, mireasă
Izvor adumbrat ești și fântână închisă
Podoabele tale sunt poame în grădina
Cu gust și culoare plăcută
Din pomii tăi curge smirna mirositoare
Și toate aromele scumpe
Tu ești fântâna grădinii
Izvorul; ce murmură umbra cea deasă --
Din vârful Libanului curge.

Șulamiteana:

Trezește-te zefirule dulce
Ridică parfumul grădinei
Și vie iubitul să guste
Cea mai plăcută poama.

Iubitul:

Iată aici sunt, soră, mireasă
Cules-am aromele scumpe
Gustat-am din faguri de miere
Lapte și vin am beat.

Mâncăți și beți, oaspeți cinstiți!

Ea visează că e la ospăț, dar visul ei s schimbă. Acum îl caută prin orașul, în care străină și fără ajutor. Contradicțiile sunt proprii visurilor amăgitoare.

strălucite comandate de M. Voastră în 28 Nov. 1887 înaintea Plevnei. Hurra!”

După cină regele a făcut cerc înțreținându-se cu fiecare din oaspeții de față.

Decorarea oaspeților de către regele Carol.

Regele a conferit marelui duce Nicolae Michailovici colanul și marele cordon al ordinului „Carol I.” De asemenea suveranul a conferit generalului baron Meyendorff marele cordon al ordinului „Carol I.”; generalul principe Bagration marele cordon al „Steii României”; colonelului principe Totleben gradul de comandor al „Steii României”; căpitanului principe Trubetzkof gradul de comandor al „Coroanei României”; generalului Stupin delegat din partea regimentului Wologda, ordinul „Steii României” în gradul de comandor; căpitanul Yermakoff din acelaș regiment a primit deasemenea un dar din partea regelui. Regele a binevoit deasemenea a conferi generalilor bulgari, Agura și Dragonow: primului ordinul „Carol I.” în gradul de mare ofițer, celui de al doilea marele cordon al Coroanei.

Solemnitatea dela Palatul regal.

Remiterea bastonului de mareșal.

Miercuri de dimineață, la orele 10 și jumătate, a avut loc în sala tronului, cu un deosebit ceremonial, recepția marelui duce, care a remis regelui bastonul de mareșal. La această solemnitate au mai luat parte în afară de membrii Casei regale și princiare, suita marelui duce, delegațiunea regimentului Wologda și delegațiunea militară bulgară cu ofițerii români atașați pe lângă aceste misiuni.

La remiterea bastonului, marele duce a rostit următorul discurs:

„Permiteți-mi, Sire, să Vă predau în numele augustului meu suveran bastonul de mareșal în neuitata zi a luării Plevnei, unde trupele noastre au pășit frățește pe câmpul victoriei”.

Marele duce i-a predat regelui Carol și o scrisoare autografă din partea țarului rusesc. Remiterea bastonului s'a făcut într'un cerc pur militar, iar dintre membrii guvernului n'a luat parte decât d. Titu Maiorescu.

M. S. Regele Carol răspunse în următorul mod:

„Sunt adânc mișcat de grațioasa atenție a Țarului, care a binevoit să o însărcineze pe Alteța Voastră imperială cu predarea bastonului de mareșal al vitezei sale armate cu ocazia aniversării a 35-a dela căderea Plevnei.

Dar femeile din Harem nu-și pot explica de ce Sulamiteana refuza dragostea regelui de dragul unui păstor. De ce este acela mai prețuit decât un rege? Misterul neînțeles. Pentru ce e o femeie pentru bărbat mai mult decât toate femeile din lume, iar bărbatul mai mult ca toți bărbații! Ea nu poate să spună. Nimenea nu poate spune.

Regele mai încearcă odată să-i câștige inima. Ii promite că o va alege și o va pune peste toate femeile. Zadarnic e și corul de preamărire al femeilor.

Corul femeilor și Solomon:

Solomon:

Frumoasă ești iubita mea...
Fața ta e strat de flori alese
Ochii tăi sunt ca porumbii pe țărături de părau.

Corul:

Ca zorile de dimineață
Așa ești la vedere
Frumoasă ca lunca
Și limpede ca soarele
Și înaltă ca voinicii de pază.

Totul e înzadar. Ea nu schimbă podoabele palatelor și strălucirea regelui cu viața rustică și cu iubitul ei țaran.

Scena se schimbă pe urmă. Ea se întoarce în nordul Palestinei și se mărită după alesul ei. Aici o întâmpină corul fetelor dela țară și se naște din nou din dragoste. Ea cântă:

Valoarea acestei înalte distincții e ridicată încă și prin prezența Alteței Voastre și a numeroasei delegațiuni de ofițeri, ale căror nu me trezesc în mine deosebit de scumpe amintiri din războiul anului 1877, la care a participat într'un mod așa de strălucit și prea iubitul DVoastre părinte.

Deși au trecut de atunci mulți ani, n'am uitat uralele cu cari m'au aclamat trupele rusești și românești când m'am întâlnit cu Osman Pașa aproape pe podul de peste Vid.

Evocând eu acest glorios trecut, care a sigilat frăția noastră de arme, e o mare mulțumire pentru inima mea de a exprima sentimentele mele de cordială iubire pentru augustul DVoastre Suveran, căruia să binevoiască Alteța Voastră a-i transmite expresia profundei mele mulțumire pentru numirea mea de mareșal al armatei sale, și a-l asigura, cât de mândru sunt de această înaltă distincție, la care armata mea are o parte așa de bogată.”

Serbarea zilei de 28 Noemvrie.

Te-Deumul dela mitropolie. — Regele și marele duce primesc defilarea trupelor. — Recepția dela palatul mitropoliei.

București, 28 Noemvrie.

Miercuri dimineață, cu o deosebită solemnitate, s'a serbat aniversarea căderii Plevnei. Bucureștii au fost în sărbătoare. Stradele pe unde urma să treacă cortegiul regal, dela palat spre Mitropolie, erau pavoazate cu steaguri române și ruse. La palat, în aripa din dreapta, unde se află găzduit marele duce, s'a arborat un drapel rusc. Pe strade o afliuță extraordinară. În fața palatului în special circulația se face cu foarte mare greutate. Ordinea atât pe strade, cât și la Mitropolie, a fost admirabil menținută de către poliție. Afară de numeroși comisari și subcomisari postați pe tot parcursul se mai aflau: la palat d. inspector Rafail la syuarul Să-rindar d. inspecetor Oprescu, la palatul poștelor d. inspector Alfons Bilianu, în calea Rahovei d. inspector Dumitrescu, la spitalul Brâncovenesc d. inspector Ralet.

În curtea Mitropoliei ordinea a fost menținută de dnii inspectorii Cantuniari și Călinescu și comisari Olărașu. În curtea Mitropoliei unde se aflau înșirate trupele, nu puteau pătrunde decât persoanele oficiale. D. Solomonesc

Tare ca moartea dragostea noastră
Și puternic ca mormântul gelozia ei
Flacăările ei sunt flăcări de foc
Flăcări dela Dumnezeu
Apa mării n'o poate stânge
Nici vijeliile s'o începe nu pot
Toate bogățiile omului

Nu plătesc cât dragostea curată.

În aceasta rezidă moralul și lecția acestui ciclu de cântăce erotice dramatice. O lecție strașnică împotriva modei orientale, care în locul căsătoriei a introdus poligamia și haremul oriental.

Dar și azi cetindu-o îți dă de gândit, când socotești moravurile sociale ale vremii de azi, căsătorii, cari se încheie din interese nenaturale, rang, situație etc.

Miscarea feministă din alte părți, care intenționează a deschide porțile femeii spre o viață mai înaltă, mai largă în industrie, în politică, literatură etc., în cântarea cântărilor găsește cuvântul respirat de opreliște. Pentrucă femeia ajunge la înălțimea chemării sale în tovărășie de viață a unui om, iubindu-l cu credință și fiind iubită de el. Iubirea și ambiția ne încunjură, și ne deschid două direcții în viață. Cel ce se lasă condus de iubire, îl conduce cel mai înalt factor al vieții omenești. Iubirea e Dumnezeu și cel-ce se sălășluiește în iubire se sălășluiește în Dumnezeu.

Tr. Scorobefiu.

cu, directorul prefecturii a făcut o vizită pe tot drumul pe unde urma să treacă cortegiul pentru a vedea dacă s'au respectat toate dispozițiunile luate.

La ora 1 a pornit dela palat cortegiul astfel format: în frunte în trăsură d. prefect al poliției Capitalei; o altă trăsură cu d. Kopetzky, comandantul sergenților și d. Popp șeful siguranței; un escadron de jandarmi din escorta regală; prima trăsură a Curței, în care se afla regele, având la dreapta sa pe marele duce.

Suveranul avea cu dânsul bastonul de mareșal; în a doua trăsură a Curței se aflau principele Ferdinand și principele Carol. Cortegiul se încheia cu un escadron de jandarmi. La ieșirea din curtea palatului, publicul a aclamat pe suveran și pe marele duce. De asemenea pe tot parcursul suveranul și distinsul oaspe, au fost salutați.

Trupele cari se aflau adunate în curtea Mitropoliei la trecerea cortegiului au strigat „ura”, iar garda formată dintr'o companie din reg. 21 Ilfov, sub comanda dlui căpitan Castana a dat onorurile. La intrarea în biserică, suveranul și marele duce, au fost întâmpinați de mitropolitul primat.

Suveranul și marele duce au luat loc pe baturile regale, iar lângă dânsii, în picioare, se aflau principele Ferdinand și principele Carol. Veneau apoi imediat: Sebeko, ministrul Rusiei, membrii delegațiunii, baron de Meyendorff, principele de Bragation Makhransky, căpitan conte Totleben și locotenent principe Trubetkoi. În dreapta se aflau generalii Agura și Draganof din armata bulgară, cari au fost trimiși de guvernul bulgar să asiste la această solemnitate. În față, în dreptul altarului, se aflau mitropolitul primat Konon Ar. Donici, episcopii Nifon al Dunării de jos, Theodosie al Romanului, Calist al Argeșului, Dionisie al Buzăului și arhierii Meletie Constanteanu, Sofronie Craioveanu, Evgenie Piteșteanu, Bartolomeu Bacaoanul, Titu Maiorescu, ministrul de externe. Take Ionescu, ministru de interne N. Xenopol, ministru industriei.

Au luat parte la solemnitate și dnii Al. Marghiloman, ministrul de finanțe, N. Filinescu, ministru de domenii, genral Hârjeu ministru de război, C. Dissescu, ministru cultelor și instrucțiunii publice, M. Cantacuzino, ministru justiției. Dnii generali: Averescu, Crăiniceanu, Desliu, Paraschivescu, Gheorghiu, Văleanu, Zottu, Coandă, Călinescu, Perticari, Grecianu, Presan, Mavrocordat, Ghenea și comandantii regimentelor din garnizoana București, colonel Prapurgescu, căpitan Poenaru, căp. Barozi. Au mai fost: delegații regimentului 18 Wologda, d. Alex. Davila, directorul general al teatrului, Alex. Cottescu, directorul general al căilor ferate, I. Kalendaru, arhimandritul Scriban, directorul seminarului Central, Dr. C. Istrati, președintele comisiei interimare a primăriei Capitalei, arhimandritul Dionisie, starețul mănăstirii Sinaia, preotul econom Nazarie, profesor universitar, C. Xenii, denutat, Dr. N. Minovici.

Serviciul divin a fost oficiat, în românește și în rusește, de către mitropolitul primat, asistat de episcopii Nifon al Dunării de jos, Theodosie al Romanului și Dionisie al Buzăului. Răspunsurile au fost date, în rusește, de către corul Mitropoliei. În timpul slujbei, când s'a făcut pomelnicul, au fost pomeniți, afară de rege și familia regală și țarul, țarina, împărăteasa și marele duce cu familia.

Defilarea.

După terminarea serviciului religios, regele însoțit de marele duce și urmat de principele Ferdinand, principele Carol și ofițerii superiori prezenți, au trecut în revistă trupele. Muzica regimentului 4 Ilfov Nr. 21, a intonat „Imnul imperiului rusesc.” A urmat, apoi defilarea trupelor, în fața regelui și a marelui duce.

Au defilat în ordinea următoare: companiile de infanterie împreună cu generalii: Crăiniceanu, Desliu, Gheorghiu, artileria împreună cu d. general Paraschivescu și cavaleria, împreună cu d. colonel Socec. Câte o companie din regimentele: 4 Ilfov Nr. 21, sub comanda dlui colonel Panaitescu, batalionul 2 vânători, comandat de colonel Scărlătescu; reg. 6 Mihai Viteazul, batalionul 6 vânători, locot.-colonel Sturza, reg. 6 artilerie, locot.-colonel Holban; reg. 4

roșiori, col. Basarabescu; reg. 9 roșiori, colonel Magheru; reg. 3 călărași colonel Călinescu; reg. 40 Călugăreni, col. Petala. Ținuta soldaților a fost ireproșabilă.

A urmat apoi, o recepțiune la palatul Mitropoliei. Suveranul și marele duce, au fost întâmpinați de metropolitul primat și conduși în saloanul de recepție, unde mai sunt de față, principele Ferdinand, principele Carol, suita marelui duce, miniștrii, cei doi generali bulgari și ofițerii superiori. Suveranul și marele duce s'au întretinut cu persoanele prezente și în special cu dñii generali Agura și Dragoroff.

Dela mitropolie la orele 12 și un sfert, corțul format ca și la venire s'a înapoiat la palat.

Comemorarea mitropoliei lui Andrei, în Arad.

Ziua sfântului apostol Andrei a fost aleasă și anul acesta din partea seminariilor noastre ortodoxe ca zi de comemorare a celui mai mare arhieru al bisericii naționale ortodoxe românești.

Azi dimineată, elevii seminarului arădan, sub conducerea corpului profesoral au asistat la parastasul solemn din catedrală, oficiat cu o mare asistență de părintele protosincol Roman R. Ciorogariu, directorul institutului teologic. După parastas tinerimea și profesorii s'au întrunit în sala festivă a seminarului, unde dl profesor Dr. T. Botiș a rostit următoarea cuvântare ocazională:

Onorat corp profesoral, Iubită tinerime!

Astăzi, când biserica noastră ortodoxă prăznuiește amintirea sfântului apostol Andrei, ne-am adunat și noi, ca să serbăm împreună și ziua marelui apostol al bisericii noastre naționale, *amintirea Arhiepiscopului și Metropolitului Andrei*.

Din trecutul posomorit și agitat, plin de lupte și suferințe, al bisericii noastre, în mijlocul întinericului și al nesiguranței, ce ne copleșea, ca un soare luminător răsare strălucita figură a acestui Arhieru cu adevărat mare, a acestui Apostol mântuitor, căruia pronia cerească, care ocârmuiește soarta și destinele indivizilor și ale neamurilor, îi dădu misiunea sfântă și înaltă de-a scoate o biserică și un neam din întineric la lumină, din neștiință la știință, din cătușele, ce i-le croi sistemele și rezonanțele unor vremi dușmănoase și trecătoare, la viață și libertate; a-i crea prin mintea sa luminată instituțiuni dătătoare de viață și a-i încălzi cu căldura inimii sale bogate și iubitoare, toate așezămintele, prin cari se asigură existența și dezvoltarea unui neam și biserici.

Astăzi, când toată viața culturală, națională și bisericască a neamului nostru ortodox din această patrie se clădește pe temelii și se mișcă în cadrele puse de el, când tot ce avem numai lui putem să-i mulțumim, când existența noastră națională-bisericască e strâns legată de păstrarea cu scumpătate și dezvoltarea cu îngrijire și bună chibzuială a instituțiilor și a organismului viu, creat de el, ziua sfântului Andrei e un prilej binevenit, ca an de an să-i aducem prinosul recunoștinței și a venerațiunii sfinte, celui ce întrupând în personalitatea sa mare și necuprinsă tot ce e frumos, bun și nobil în neamul nostru, a adus în deplinire prin puterea magică a sufletului său și a ființei sale și a împlinit în mod classic *idealul unei biserici naționale*, după care atât de mult oftau fericirii înaintași.

Cuvine-se deci, ca astăzi toată suflarea ortodoxă românească să prăznuiască cu evlavie și pietate amintirea marelui Andrei. Cuvine-se, ca biserica vie, care a fost scoasă din somnul morții, în care adormise mai bine de un veac și jumătate, la viață nouă prin jertfele alesului său, să preamă-

rească Dumnezeu pentru că ni l'a dat atunci, când aveam mai mare lipsă de el, dându-ne prin el bisericii sale și neamului nostru mântuirea mult dorită. Cuvine-se, ca în aceste momente de evlavie solemnă, care pun în mișcare coardele cele mai delicate ale inimilor noastre, să urmărim stăruirea Apostolului neamurilor credincioșilor din Tesalon, îngrijăți de prezentul și viitorul lor: „Si vă rugăm fraților să recunoașteți pe cei ce ostenesc întru voi și pe mai marii voștri în Domnul și pe cei ce vă sfătuiesc și să-i prea pretuiți în iubire pentru lucrul lor. Și fiți în pace între voi”. (I. Tesal. V. 12.)

Șaguna, ca tânăr a dat cea mai strălucită pildă de alipire către credința ortodoxă, concreșcută cu sufletul și ființa noastră românească. (Manuscrisul indescifrabil. N. R.)

...ajuns între Sârbi, sufletul și caracterul său românesc n'a putut fi alterat prin bogăția și strălucirea ierarhiei stăpânitoare sârbești; avansarea rapidă în treptele monahale și ierarhice nu l'au putut ademeni, ca pe mulți alții, la promovarea unor interese străine de neamul său, ci oțelit în conștiința sa de Român și înzestrat și pregătit ca puțini alții cu toate armele intelectuale și morale pentru realizarea unei misiuni mai înalte și mai ideale, ia asupra sa conducerea și păstoria unei biserici sărace și umilite, a unui popor năcăjit și asuprit, într'un timp, când nori grei amenințau pacea și liniștea internă a țării, când constelațiile politice, ce se desfășurau în curând și țineau lanț până la transacțiunea din 1867, aveau să decidă pentru secolii soarta bisericii ortodoxe și prin ea a neamului românesc.

Cum a știut ocârmui Șaguna între valurile furtivoase ale acelor vremuri vițoroase și de mari prefaceri politice, sociale și naționale, naia bisericii sale, cum a știut să împace interesele neamului său cu interesele monarhiei întregi și a popoarelor conlocuitoare și la ce rezultate reale a ajuns pe toate terenele vieții noastre bisericesti, naționale și culturale, o știm cu toții.

S'ar putea oare, ca având înaintea ochilor noștri sufletești acest model de om și bărbat, preot și Arhieru, dascăl luminător și conducător politic, cari calități și misiuni îl făcure de cel mai strălucit reprezentant, de cea mai distinsă și aleasă figură a bisericii noastre naționale, să nu se deștepte în inima noastră sentimentele cele mai frumoase și nobile, sentimentele de pietate, admirație și recunoștință?

S'ar putea oare, ca aducându-ne aminte de suspinele și lacrimile fericirilor noștri înaintași, sub greutatea luptelor îndârjite pentru păstrarea legii și limbei noastre strămoșești și cunoscând, că în timpul, când Dumnezeu trimise pe acest Moise în mijlocul nostru, aveam o biserică despoiată de atribuțiile și cerințele canonice ale unei biserici naționale, o biserică neîmpodobită cu așezăminte culturale dătătoare de lumină și viață, o biserică de pradă și aservită intereselor străine, să nu binecuvântăm memoria aceluia, care prin înțelepciunea sa prevăzătoare, prin dragoste, motorul tuturor faptelor mari și mântuitoare, șterse lacrimile și alină suspinele noastre, dându-ne ceea ce părea a fi pierdut și strivit sub greutatea vremurilor, o *biserică națională și autonomă, organizată conform cerințelor canonice și a împrejurărilor în cari trăim, o biserică înzestrată cu așezăminte culturale și fonduri*, ca tot atâtea condițiuni pentru existența și prosperarea ei din neam în neam?

Să ne curățim deci simțirile în aceste momente de pioasă comemorare a neuitatului nostru Arhieru și Metropolit, ca sufletul nostru liniștit și inima noastră curată să se poată lumina și încălzi de *ideea bisericii naționale*, pe care el ne-a lăsat-o ca o scumpă moștenire.

Precum în familie numai acei fii pot avea parte de fericire și bunăstare, de cinste și trecere înaintea lumii, cari păstrează cu evlavie și scumpătate moștenirea părintească și memoria sfântă a părinților, dela cari au moștenit pe lângă bunurile materiale ale vieții, nume cinstit, vază și poziție în societate, tot astfel și un neam numai atunci e vrednic de viață și existență în concertul altor nea-

muri, dacă știe prețurile pe bărbații săi mari, cari au ostenit, muncit și jertfit pentru el, pentru că faptele aleșilor unui neam formează istoria lui, iar unui popor fără istorie îi lipsește conștiința de viață și menire pe acest pământ, fără de care conștiința viața lui neavând direcție etică și solidă, devine problematică și fără rost, iar ce e fără rost în natură pericunii se dă.

Să mulțumim în aceste momente solemne Dumnezeu părinților noștri, pentru că a binevoit a întoarce întristarea noastră în bucurie, învrednicindu-ne să ajungem și zile, în cari cu mândrie ne mărturisim de fii credincioși ai unei biserici respectate și înzestrate c'o organizație, în care spiritul vechiu creștin se unește armonios cu spiritul constituțional modern, în toate părțile constitutive ale clădirii sale minunate astfel, că în cadrul acestei organizații, admirate și învidiate de mulți, biserica noastră își poate îndeplini înalta ei misiune de-a cultiva interesele religioase, culturale și patriotice ale poporului nostru.

Mulțumim și înaltelor noastre corporațiuni bisericesti, că ne-au dat prilej să ne inspirăm an de an de *duhul bisericesc creator și luminător al marelui nostru Arhiepiscop și Metropolit Șaguna*. Această reculegere și îmbărbătare sufletească e adânc simțită și dorită în zilele și împrejurările grele în cari am ajuns, cari zile ne impun o legătură și intimitate sufletească tot mai adâncă cu fericirile noștri înaintași și cu tradițiile sfinte și mari ale neamului nostru, ca nu cumva căzând și noi în păcatul cârtirii și al ingrătitudinii, ca oarecând Izraelitenii în pustie față de cel ce cu mână tare și braț puternic i-a scos din pământul Egiptului și casa robiei, să rătăcim și noi, generația de astăzi pe cărările vieții și misiunii noastre, abătându-ne în micia sufletului nostru de programul său cu înțelepciune chibzuit, prin cari se pot realiza aspirațiile și nădejile noastre într'un viitor mai bun și fericit. Virtuțile și faptele lui să ne fie tot atâtea exemple și îndemnuri spre împlinirea cu succes a acestui program, credința și loialitatea lui nemărginită față de înaltul Tron și augusta familie domnitoare, patriotismul lui luminat și nepătat, care s'a manifestat cu bărbăție și înțelepciune în cele mai critice timpuri, iubirea lui de biserică și neam, din care au izvorit energia-i fenomenală, de-a învinge cu puterea dreptății, cu răbdare și chibzuială greutatea puse de vremuri și oameni, să ne fie și nouă pildă și urmașilor noștri, în toate lucrările noastre spre folosul și binele bisericii, neamului și al patriei noastre.

Corul teologilor a cântat de încheiere „Imnul lui Șaguna”.

Sedința festivă dela seminar.

După amiază la orele 4 societatea de lectură a teologilor a aranjat o sedință festivă, în sala principală a seminarului, în fața unui public numeros, care a umplut sala.

Dnul Ștefan German, st. în cursul II a citit o disertație, arătând fazele mai însemnate ale activității lui Șaguna și scoțând în relief viața lui frumoasă. Dnul V. Medrea, st. în cursul II a declamat „La icoană” — de Vlahuță, iar dnul T. Selăgean, st. în pedagogie, „Rugămintea din urmă” de Coșbuc. Se spune că sunt declamatori de forță ai societății de lectură, ceea ce au și probat publicului. Dnul T. Selăgean a mai cântat și solo „Șoimul și floarea fagului” — de I. Mureșan, dovedind o voce simpatcă, sonoră, cu mlădieri duloase românești. Corul, condus de dnul Emil Grădinar, st. în cursul III teol. a cântat: „La mormântului lui Șaguna”, de D. Cuntan; „Asta-i seara”, de I. Vidu; „O ce veste”, de G. Dima; „Marșul dorobanților”, de S. Paulian. Au fost nu numai conduse bine și cu pricepere, dar și cântate frumos.

**PRIMA ȘI CEA MAI VECHIE
CASĂ DE CLAVIRE este a lui
FRANZ ȘI ALBERT RENNER**
Timișoara-Josefin str. Hunyadi 12

Mare asortiment de
PIANE, PIANINE ȘI HARMONII.

Calitatea cea mai bună. (Re 128) Prețuri ieftine.

Scrisoare din Viena.

Petrecherile românești în Viena. — O particularitate a lor. — Opinia publică și atitudinea României.

— 12 Decembrie.

Pentru un român venit de curând în capitala Austriei, însăși societatea românească prezintă lucruri și priveliști deosebite. Nimic mai firesc de altfel. Altele sunt obiceiurile și deprinderile societății românești pe aici și cu totul altcum sunt la noi în țară, și încă în Iașul Moldovei.

„Scrata de popici” cum numesc pe aici petrecerea pe care noi am numi-o „serată dansantă” mi-a dat prilejul să observ mai de aproape aceste particularități.

Un prieten îmi spunea plin de mirare: Ci-o să poți scoate din sara aceasta pentru ziar? Nu vezi, nimic care să-ți ațintească sau să-ți lovească în mod deosebit privirea.

Amicul se înșela. Și iată pentru ce. La noi o „serată dansantă” și încă cu popici și teatru de amatori, n-o să-ți poată aduna la un loc cea variată lume pe care a adunat-o petrecerea din Ronacher. În orice caz, ofițeria totdeauna mândră și izolată n'ar fi venit de loc. Un general în activitate să calce pragul unei săli în care câțiva naivi tineri spun vorbe fără șir, în chip de teatru? Ar fi o monstruoasă. Sau alți d-ni și doamne venerabile, bărbați cari cântăresc mult în cumpăna gândului românesc prin studiile și cultura lor aleasă la noi cu foarte mare greutate i-ai fi putut aduna laolaltă.

La Viena însă, la petrecerea cu popici și teatru de amatori, am putut vedea această minune. Am putut vedea stând la oaltă, vorbind împreună, glumind și jucând popici împreună — ofițeri mai mici și mari, doctori și oameni de literă, studenți și funcționari.

Nu era pentru mine, străin încă, acest tablou cu deosebire de interesant? Nu putea fi un lucru demn de toată lauda faptul că înaintea jocului de amatori al câtorva studenți și al talentatei d-re Stănescu, o sală întreagă privea cu cea mai mare atenție și voie bună? Și când? Când pe scenă nu se juca cine știe ce traducere „picantă” franceză, ci bătrâneasca scenetă a lui Alexandri „Creditorii”.

Nu știu cum or fi jucând alții, dar pentru mine, petrecerea din „Ronacher” — cea cumințită și prietenoasă petrecere — vorbea în chip atât de eloquent de moralitatea și curățenia tuturor petrecerilor care păstrează între români adevăratul lor caracter românesc. Iar dacă mai adăogăm faptul că ea avea loc în mijlocul cosmopolitei Vienei, adunarea laolaltă a tuturor românilor, vădea încă odată adevărul că ori de câte ori, între străini, se întâlnesc mai mulți conaționali, deasupra lor plutește în chip nevăzut fiorul acela tainic care leagă și unește firea și obârșia comună și că prin acest fior se cimentează pentru totdeauna mândria și puterea ori cărei naționalități.

De vre-o șapte zile încoace ziarele, dar mai ales publicul vienez e foarte atent asupra mișcărilor diplomatice ale României. Credința pe aici e unanimă în ceia ce privește rolul precumpănitor ce-l are țara noastră în actualul conflict balcanic. Fiecare înțelege că o schimbare „de direcție” din partea României ar fi suficientă ca să dezorienteze până la pierzare mintea diplomației Austriace. Se pune atâta credință în prietenia noastră cu politica Triplicei, mai exact cu politica Austro-Ungariei, încât cum spuneam, o schimbare contrară ar naște pentru cabinetul de aici o întreagă problemă cu nepuțință de rezolvat așa de ușor.

Mai ales de când ziarele au anunțat vizita marelui duce Nicolae Mihailovici la București pretutindeni se șopteste de alipirea României la politica panslavistă!

Tulburarea opiniei publice e legitimă. Spectrul slavismului a ros și roade încă adânc liniștea monarhiei Habsburgice. Bosnia și Herțegovina abia anexată, Sârbii arătându-se dârji față de dânsii, chiar supușii austrieci de origine slavă agitându-se tot mai mult, iar pe deasupra

mâna nevăzută a colosului dela Nord încurajând și îndemnând mereu înainte această pornire!

Cum să nu fie scumpă Austro-Ungariei — mai ales acum — prietenia României? Cum să nu ne privească amica mai mare cu lacrimi de bucurie și mai ales cum să nu fie geloasă ca un Othelo pentru curtuozitățile Rusiei.

Eri seară într-o cafenea din centru ședeau la masă mai mulți Slovaci. Vorbeau firește de conflictul austro-sârb, zeflemisând puterea armată a Austriei, lipsa ei de omogenitate și preamărind idealul Slavilor. Un german care ședea alături — adică un austriac — înțelegea conversația slovacilor și într'un moment dat, roș de mânie și rănit în sentimentul său patriotic, se repede la slovaci somându-i să nu mai pronunțe o vorbă. În cafenea sa făcut un tumult îngrozitor, iar bieții slovaci au rost nevoiți să iasă afară.

Încă un exemplu că opinia publică de aici e foarte surescitată. Se așteaptă cu mult interes rezultatul vizitei marelui duce Mihailovici, al dlui Danev precum și comentariile presei române asupra „Mesagiului Regal.”

S. Carpus.

Situația internațională.

Sârbii au sfârticat portretul monarhului nostru. — Serbia amenință. — Atitudinea Rusiei. — România și reuniunea ambasadurilor. — Presa străină și mesajul regelui Carol. — În preajma tratativelor de pace din Londra. — Luptă navală între turci și greci. — Cercurile politice bulgărești despre aniversarea Plevnei și discursul tronului român. — Atrocitățile bulgarilor.

Arad, 13 Decembrie.

În curând conflictul monarhiei noastre cu Serbia va lua o importantă întorsătură. Consulul Edl a sosit în Belgrad și în timpul cel mai apropiat va raporta și verbal ministerului de externe al monarhiei. Acest raport va influența foarte viitoarea atitudine a monarhiei față de Serbia.

După știrile ce primim astăzi tratativele de pace din Londra promit a avea un rezultat nu tocmai favorabil. Bulgarii revendică pe seama lor Adrianopolul, turcii însă nici nu voesc să audă de așa ceva, câtă vreme orașul se află încă în posesiunea lor. De altă parte muntenegrenii pretind orașul Scutari, câtă vreme, se știe, operațiunile lor au ajuns într'un adevărat corn e capră. Probabil, însă, că cu toate aceste mari neînțelegeri delegații vor putea găsi o soluție fericită. În caz contrar, tunurile dela Ceatalgea vor începe din nou să bubue... ceeace, firește, va avea apoi influință hotărâtoare asupra reuniunii ambasadurilor.

Conflictul austro-sârb.

Sârbii au sfârticat portretul monarhului austro-ungar.

Lipsca. — Lui „Leipziger Neueste Nachrichten” i-se anunță din Viena: Consulul Edl a aflat, că sârbii, cu prilejul intrării lor în Prizren, au sfârticat portretul M. Sale monarhului Francisc Iosif care se găsea în palatul consular austro-ungar. Acum, cu prilejul anchetei întreprinse de consulul Edl, sârbii au încercat să corupă pe câțiva funcționari ai consulatului, în scopul că aceștia cu prilejul ascultării să ascundă adevărul.

Serbia nu cedează portul Durazzo.

Belgrad. — „Tribuna” declară că Serbia nu poate și nici nu va renunța la pretențiunile ei. Ea nu poate să accepteze portul comercial oferit de către Austro-Ungaria. Sârbii au luat în

stăpânire Durazzo iar cine ar voi să-l ia dela ei, să meargă acolo să-l recucerească.

„Eliberarea fraților de peste Dunăre”.

Viena. — Lui „Weltblatt” i se anunță din Belgrad, că pe pereții conacului au fost lipite afișe mari prin cari regele este povocat că, ori să aibă destulă tărie pentru a elibera cu arma pe frații de peste Dunăre, ori să abdice, lăsând tronul pe seama unui bărbat mai energic.

Atitudinea Rusiei în chestia portului la Adriatică.

Paris. — „Echo de Paris” primește știrea, că alaltăieri Rusia ar fi comunicat Serbiei că nu va sprijini pretențiunea ei referitoare la un port la Adriatică.

Pregătirile Rusiei.

Köln. — Lui „Kölnische Zeitung” i se anunță din Petersburg, că corcurile oficiale rusești sunt foarte enervate. Petrecerei generalului *Rennkampf* în Petersburg i se atribue mare importanță. Probabil că el va fi comandantul armatelor dela frontiera sudvestică.

Petersburg. — „Ritce” publică un lung raport despre adunarea generală a societății de binefacere din Galiția care s'a ținut în Petersburg. Cu acest prilej cont. *Boltinski*, președintele societății, a descris în culorile cele mai negre starea „rușilor din Galiția și a declarat, că Rusia are aceleași datorii față de rușii din Galiția, pe cari le are și Bulgaria față de Macedonia.

Cont. Boltinski a terminat apoi astfel:

— Bulgarii a eliberat pe frații ei. A sosit acum ceasul, că și marea Rusie să elibere pe frații ei cari gem sub jugul străin.

În acelaș senz au mai vorbit apoi cu acest prilej și *Savenco* și dr. *Verjun*, cari au arătat primejdii cari amenință pe rușii dela sud din partea ucrainiștilor.

Berlin. — Lui „Berliner Tageblatt” i se telegrafiază din Petersburg: Cercurile rusești din Petersburg judecă situația într'un mod pesimist fiindcă recentele evenimente din Viena neliniștesc mult opinia publică: La ministerul de externe situația este considerată ca serioasă, dar nu și disperată. Aici se declară, că Rusia dorește pacea, dar nu are teamă de război; iubirea ei de pace are o anumită limită. Un înalt diplomat rus a declarat, că recentele evenimente din Viena sunt a se considera ca o demonstrație a Austro-Ungariei în contra Rusiei. Serbia nu a comis nici o faptă jignitoare pentru Austro-Ungaria. Chestia portului nu poate fi deloc un motiv pentru a produce o conflagrație europeană. Chestia aceasta e numai un pretext, cu care Austro-Ungaria voiește să-și ascundă alte planuri ale ei.

România și reuniunea ambasadurilor.

Viena. — Din Viena primim știrea, că România ar fi cerut să participe și ea la reuniunea ambasadurilor, care va avea loc la Londra. Austro-Ungaria, firește, va sprijini cu cea mai mare căldură această dorință justă a României. Se șvonește, că la această reuniune România ar avea rolul pe care l'au avut Grecii la congresul din Berlin, că, adecă, ea își va putea spune dorințele și-și va putea prezenta pretențiunile, nu va putea însă să aibă influință asupra mersului și a celorlalte chestii ale desbaterilor.

Agitațiile presei sârbești.

Belgrad. — După o pauză scurtă, presa sârbească a început iarăși a-și îndrepta și mai vehement decât până acum atacurile ei vehemente împotriva monarhiei austro-ungare. „Politika” încearcă să arate că Austro-Ungaria e ca și Turcia, un stat provizor numai, care se menține încă, dar care a început să se clatine. O știe și monarhia, că îndată ce formațiunile istorice dela hotarele ei din sud se vor fi înfăptuit, cari formațiuni dovedesc că numai statele unitare naționale mai au dreptul de existență, — se va descompune și ea. „Politika” sfârșește articolul spunând că monarhia austro-ungară, ca stat, e de prisos în centrul Europei.

În acelaș ton scrie și „Tribuna”. După pă-

rearea acestui ziar locuitorii slavi ai monarhiei nu vor suferi încă mult timp jugul maghiar și german. Referitor la chestia portului din Adriatică, admoniția la adresa Serbiei a fost un lucru foarte greșit, deoarece și alianța balcanică e hotărâtă, a-i câștiga Serbiei portul dela Adriatică, ceea ce nici nu se poate explica altcum, căci doară Serbia a jertfit bani și sânge pentru interesele aliaților ei.

Ziarele radicale sârbești publică știri foarte lanteziste despre starea demoralizată a armatei austro-ungare. Un ziar avertizează guvernul sârbesc să rupă relațiile diplomatice cu monarhia, iar un alt ziar urgitează eliberarea Sârbilor din Sudul Ungariei.

Călătoria lui Pașici la Üsküb e ultima încercare de a modera partidul militar. Nu sunt însă șanse ca guvernului să-i reușească aceasta.

Presa străină și mesajul regelui Carol.

Viena. — Ziarele vieneze exprimă în modul următor părerea lor față de discursul tronului român:

„Fremdenblatt” scrie: Prin politica sa înțeleaptă și moderată, totdeauna îngrijindu-se de menținerea și de întărirea păcii, România și-a dobândit pe bun drept, încrederea specială a marilor puteri și are dreptul să se aștepte ca ea se ție seamă în modul cel mai larg de interesele ei îndreptățite.

„Tagblatt” zice: De câteva decenii România reprezintă în mod corect și statornic principiul stabilității și fidelității politice. Raporturile cele mai strinse și chiar intime alipesc pe România de Austro-Ungaria și prin această amicitie, de tipul alianță. Europa nu poate decât să aprobe în mod viu dacă România își proclamă pretențiunile cu prilejul reorganizării din Orientul apropiat. „Tagblatt” constată marea parte ce România o are la rezultatul războiului balcanic din cauza atitudinii sale neutrale. În Austro-Ungaria, discursul Tronului va întâmpina eoul cel mai simpatie.

„Reichspost” zice: Politica de azi a României este o politică de pace dar și de forță. Dânsa ample lumea de încredere, precum inspiră și respect.

„Neue Freie Presse” scrie: Se știe ce legături intime există între România și triplice. România și-a dobândit o pozițiune excepțională. Recunoscând însemnătatea postului ce ocupă, România a făcut o politică consecventă și calmă, și contribuie de partea sa la echilibrul general. Biruitorul dela Plevna și-a probat calitățile sale organizatoare. Dacă regele poate vorbi astfel precum vorbește azi, aceasta o datorește și-și și forței poporului român.

Conrad de Hötendorf influențat de regele Carol.

Viena. — Se știe sigur că succesorul lui Schemua, va fi numit von Hötendorf, fapt care are semnificația apropierei războiului. Se afirmă însă în acelaș timp că în ultimul timp Hötendorf s'a arătat mai puțin războinic. Aceasta e de atribuit regelui Carol, căci de când a fost la București, e mai pacifist. Regele Carol i-a spus că laurii unui război cu Serbia n'ar fi tocmai glorioși.

Pretențiunile bulgarilor.

Berlin. — Atașatul militar bulgar vicecolonelul Toncew a declarat unui ziarist următoarele:

— Fără Adrianopol nu se poate vorbi despre pace. În cazul când nu vom primi Adrianopolul, în timpul cel mai scurt vom începe lupta.

Condițiunile de pace ale turcilor.

Londra. — Ambasadorul englez din Constantinopol telegrafiază, că Poarta și-a formulat punctele condițiilor de pace și că ea a cerut, în parte opinia reprezentanților marilor Puteri în această privință. Ambasadorul englez a comunicat secretarului Grey și protocolul în care se cuprind condițiunile de pace ale Turciei, amănunte însă lipsesc.

Declarațiile optimiste a lui Venizelos.

Paris. — În trecerea sa prin Paris primul ministru grec Venizelos a făcut corespondentului ziarului „Le Temps” următoarele declarațiuni:

— Alianța balcanică a dat probe strălucite, deci guvernele statelor aliate sunt pătrunse de convingerea despre necesitatea menținerii ligei balcanice. Acest principiu va fi o normă pentru delegații trimise la tratativele de pace cari vor avea loc în Londra. Din această cauză nădăduim cu toții, că cu prilejul acestor tratative nu se vor ivi neînțelegeri între aliați. Divergențele recente nu ne inspiră îngrijorări. Cu foarte puțină bunăvoință și intențiune pacinică din partea Puterilor se cere pentru că și noi să ne putem înțelege, noi, învingătorii, nu cuceritorii, deoarece campania noastră n'a fost războiu cuceritor, ci o luptă peste libertate.

Luptă navală între turci și greci.

Constantinopol. — O telegramă transmisă prin telegrafia fără sârmă anunță, că în fața golfului de lângă Xeros s'a început o luptă navală între flota turcească și cea greacă. În acest moment norocul luptei favorizează pe turci.

Cercurile politice bulgărești despre aniversarea Plevnei și discursul tronului român.

Sofia. — Vorbind despre aniversarea luării Plevnei ziarul „Mir” amintește în termeni călduroși acțiunea eroică a armatei române comandate de principele Carol în neuitata zi de 28 Noemvrie 1877 și care e încă vie în amintirea tuturor Bulgarilor cari își aduc aminte cu recunoștință de cătră serviciile aduse de Români și Ruși cauzei liberărei lor.

Sofia. — Discursul tronului român a făcut o puternică impresiune în toate cercurile politice. S'au subliniat mai ales foarte mult pretențiunile României cari vor trebui să fie respectate și pasajul privitor la armată. Cercurile oficiale se țin în rezervă.

Atrocitățile Bulgarilor.

Londra. — Lui „Daily Mail” i se telegrafiază din Constantinopol: În Ghefgheli, la vre-o 80 km. depărtare spre nord dela Salonic și în ținutul Ștrumiței bandele bulgare săvârșesc cruzimi îngrozitoare asupra populației mahomedane și române.

Un interview al lui Danef.

București, 29 Noemvrie.

Pe când Danef se afla în trenul cu care pleca la Londra, a fost interviewat de corespondentul ziarului „Adevărul”. Danef foarte discret în ceea ce privește misiunea sa în România, nu s'a putut opri fără a face oarecari declarațiuni asupra unor chestiuni dela ordinea zilei.

Cităm câteva pasagii din acest interview:

— Da, este drept, situația românilor macedoneni vă interesează, spune distinsul bărbat de stat, — și e legitim să vă intereseze — foarte de aproape. Vă pot afirma că pentru noi, românii macedoneni au fost un popor cu care am ținut întotdeauna să fim în bune raporturi. Ca și conaționalii noștri din Macedonia și românii de acolo au avut acelaș scop: să lupte contra influenței elene.

În această luptă, în această activitate, bulgarii și românii s'au întâlnit de multe ori. Este adevărat că n'au lucrat împreună, dar de multe ori au avut o acțiune paralelă și uneori chiar au avut puncte comune. În ultimii ani chiar mai multe comunități românești erau puse sub protecțiunea exarhatului bulgar, păstrându-și bine înțeles individualitatea lor. Da, este incontestabil, avem tot interesul ca să ne apropiem cât mai mult pe românii din Macedonia. Ce va urma? Care va fi activitatea noastră și a românilor în Macedonia? Am convingerea că vom merge înainte având ca pildă trecutul care după cum v'am spus este caracterizat prin o acțiune paralelă între români și bulgari.

Noi sperăm tocmai ca românii macedoneni să devie unitați bulgare cari să facă apropie-

rea între Bulgaria și România. În românii macedoneni vedem noi factorul principal care să formeze legătura între noi și d-voastră. Și în această direcțiune vom face toate eforturile. Și aceasta după cum v'am spus privind înapoi la trecut, la acel trecut care ne leagă de d-voastră, la acel trecut mai apropiat de care am vorbit și care e martor că de cele mai multe ori acțiunea noastră în Macedonia a fost paralelă cu aceea a românilor macedoneni”.

— Vă pot afirma, și vă fac această declarațiune categoric și franc, Bulgaria nu s'a gândit și nu se gândește la Dobrogea. Nu e om politic cu bun simț în Bulgaria care să se fi gândit vreodată la această copilărie că am putea avea vre-un drept asupra Dobrogei. Ea nu ne-a aparținut, n'ați luat-o dela noi. Dobrogea v'a fost dată atunci când vi s'a lat Basarabia, ea este deci a d-voastră și Bulgaria nici odată — vă asigur — nu s'a gândit și vă asigur nici odată nu se va gândi că ar putea avea cel mai mic drept asupra Dobrogei. Mai mult, vă fac o declarațiune categorică, că dacă ar fi să admitem printr'o ipoteză absurdă, că ne-ați oferi Dobrogea, vă afirm, am refuza-o pentru motive binecuvântate pe cari nu vi le pot spune. Acei cari caută să inducă în eroare opinia publică românească, nu sunt nici amicii d-voastră nici amicii noștri. Nu, afirmați-o clar și categoric în ziarul d-voastră, nimeni nu s'a gândit, nu se gândește și nu se va gândi vreodată că am avea vre-un drept sau că am putea avea veleități asupra Dobrogei. Dobrogea e România.

— Între România și Bulgaria sunt legături istorice, cari în dezvoltarea noastră, a ambelor state, au devenit și mai utile.

Nu am motive să sper că aceste relațiuni se vor consolida definitiv și, din convorbirile ce le-am avut, am putut să-mi fac convingerea că nu numai d. Take Ionescu — după cum afirmau unii — ar avea sentimente amicale față de noi, dar am motive să cred că tot poporul românesc este într-o câtva bulgaro-fil. De altfel pentru că pomenim numele dlui Take Ionescu, vă pot spune că am fost încântat de superioritatea acestui bărbat politic, de inteligența sa și de adâncă pricepere a chestiunilor mari dela ordinea zilei. Puteți fi mândri că aveți un asemenea bărbat politic. Eu am fost încântat.

Și ca să reviu la speranțele noastre, vă repet că subscriu din toată inima la dorința ca relațiunile dintre cele două state să fie din cele mai bune. Între ele invidie nu poate exista: dimpotrivă nu ne putem decât indemnă unii pe alții la progres, și un pas înainte al uneia din cele două state nu poate fi decât un indemn pentru ca și celalalt stat să facă acel pas.

INFORMAȚIUNI

Arod, 13 Decembrie 1912

AVIZ COLABORATORILOR NOȘTRI. Rugăm pe numeroșii noștri colaboratori externi să binevoiască a-și trimite contribuțiile pentru marele număr ce vom scoate de Crăciun, — cel mult până în 15 Decembrie st. v. Numai având din vreme toate articolele politice și literare de interes general, vom putea învinge anevoințele de ordin tehnic ce se ivesc cu asemenea ocazii.

Adunarea „Societății scriitorilor români”. Duminică după amiază „Societatea scriitorilor români” și-a ținut la „Liceul Lazar” din București, adunarea generală, sub prezidiul domnului Gârleanu. S'au admis ca noi membri: d-na Elena Bacaloglu, d-na Constanța Marino și dl C. Lungeanu. Dl Em. Gârleanu a citit raportul activității pe timpul anului expirat iar dl Corneliu Moldovan raportul cenzorilor. Modificarea statutelor s'a amânat pentru altă ședință. N. Davidescu a adus directorului Teatrului Național din București, dlui Al. Davila, învînuirea călăuzită literatură națională și citează cazul respingerii piesei originale a poezilor Oreste și Hârjeu: Moise. Față de apărarea dlui Davila, poetul Oreste declară, că în această chestie va vea să se pronunțe justitia. S'a procedat apoi la alegerea comitetului. Prezident a fost ales Mihail Dragomirescu, profesor de literatură și estetică la universitatea din București, cunoscutul critic literar, față de dl Davila, care căzând a demisionat din societate. Incolo a fost

ales biroul precum urmează: Al. Brătescu-Voinesii, vice-prezident; Caton Teodorian, secretar; D. Karnabatt, cenzor; N. Davidescu, bibliotecar. Membri în comitet: Corneliu Moldovan, E. Gârleanu, M. Sadoveanu, P. Locusteanu, Cincinat Pavelescu, D. Anghel și T. Argezzi.

Agravarea boalei Tareviciului. Telegramă din Petersburg: Din sursă sigură se anunță că starea sănătății tareviciului inspiră serioase temeri. Tareviciul, care suferă de emoragii continue, va pleca în curând la Jagri, pe malul Mării Negre, însoțit de țarina și surorile sale.

Concurile oficiale au început să se ocupe cu chestiunea succesiunii la tron. Candidații cei mai serioși sunt fiul marelui duce Waldemar și marii duci Boris și Andrei. Se presupune însă că țarul va lua o altă hotărâre în această privință.

După o altă versiune, viitorul moștenitor al tronului ar fi marele duce Nicolae Nicolaevici, care se bucură de multe simpatii în Franța.

Înainte de a se lua o hotărâre în această privință, se va aștepta rezultatul vilegiaturii tareviciului.

Accidentul prințului Carol. Din București ni-se anunță: Un accident — din fericire fără urmări grave — s'a întâmplat Mercuri dimineața automobilului princiar, condus de prințul Carol. Mașina a fost brusc lovită de un vagon de tramvai, astfel că a rămas fără o roată. Din fericire A. S. R. a scăpat absolut neatinț.

Tolstoi logodit. Știm cu toții că Tolstoi s'a însurat, că a fost un soț model și un bun tată de familie. Dar înainte de a-și clădi un cămin el se logodise de mai multe ori. Într'un recent număr al ei, „Revue bleue” povestește acest lucru, publicând și câteva din scrisorile marelui rus, și anume acelea cari au precedat stricarea uneia din aceste logodne. Tânăra fată se numea dra Valeria Arsenieff. Tolstoi văzuse mai întâi intrânsa pe tovarăsa visurilor sale; dar din scrisorile pe cari li le scrisese ea în timpul unei despărțiri, el își dădu seama că era prea cochetă, prea mondenă. El îi răspunse cu niște adevărate predici, arătându-i toate relele ce ar reeși dacă ar merge pe o cale rea și toate avantajele unei căi bune. Calea cea bună este „o viață simplă, destul de dificilă fără îndoială, cu câteva lipsuri și regrete, dar cu conștiința că suntem buni cari ne vor iubi pe amândoi — și fiecare dintre noi va avea ocupația sa favorită”. Odată ce am ales această, cale, să ne ferim de mai multe lucruri și anume: „de cochetăria care deșteaptă neîncrederea, gelozia, mânia; de gelozia fără motiv; de ușurință, care distruge iubirea și încrederea; naste plictiseala; de mânia care ne face să rostim cuvinte cari nu se mai pot uita; de desordine în proiectele noastre și mai ales de risipă, care ruinează, care sfărâmă toate planurile, deșteaptă reaua dispoziție și seamănă discordia între soți”.

Tolstoi și dra Valeria Arsenieff nu erau făcuți să se înțeleagă. Ei stricară logodna. „N'am iubit-o nici odată cu un adevăr adevărat” a scris mai târziu Tolstoi mătusei lui. Nu avem decât să citim scrisorile lui de pe când era logodit, ca să ne convingem de acest lucru. Amorul nu are obiceiul să predice.

Manual aprobat. Sub nrul 131332—1912 ministrul de instrucție a aprobat „Carte de cetire” cl. 3 Ed. VII. de dl Iuliu Vuia. Se poate cere dela „Librăria Diecezană” din Arad.

Prevestirile dnei de Thébes pe anul 1913. În fiecare an, în timpul acesta, dna de Thébes profetizează. Aruncând o ochire asupra lunilor trecute, zice: „He, he! N'am profetizat rău!” și apoi lansează noile sale prevestiri. Am regăsit-o mai a-laltăieri în frumosul și pitorescul salon al apartamentului ei din l'Etoile, împopozat cu diferite figuri în ghips și cu elefanți simbolici cari sunt puși acolo pentru a confirma deviza: „Eu nu înșel, înștiințez”, scrie un ziarist francez. Și dna de Thébes a binevoit să mă înștiințeze... Almanahul ei, care e una dintre cele mai curioase publicațiuni ale anului, va ieși de sub tipar peste câteva zile. Acum însă, anticipăm și să ascultăm cuvintele pe cari le-a pronunțat ghicitoarea noastră cu o deosebită gravitate.

— Spuneam că anul 1912 va fi un „an negru”.

Așa s'a întâmplat.

N'am regăsit încă entuziasmul, elanul operilor naționale, dar acest entuziasm clocotește în noi și anul 1913 ne va călăuzi. Voi numi anul 1913 anul aurorii, anul care va pregăti visul cel mare, anul cu culori amestecate de la grăul ce se lasă noaptea și până la flacăra purpurie care precedează victoria zilei. Prevăd că are să vie un pericol direct și destul de mare ca toți francezii să se unească la un loc și toate energiile individuale să se îndrepteze spre unul și același ideal. Dela 21 Martie 1913 și până la 20 Martie 1914, Franța, intrată într'o eră nouă, va trăi zile mari, ceasuri în fierbere, ceasuri de îngrijorare și ceasuri de bucurie. Va fi o perioadă intermediară între întuneric și răsăritul soarelui, dar care va însemna stagnarea vremurilor de decadentă. Populația va înceta de a descrește, iar ideile disolvante vor înceta de a slăbi sufletele. Luna va domina pe cer, unde vor rapare semne pe cari astronomii nu le-au prevăzut. Da, luna va influența direct asupra pământului în același timp când se va continua ciclul lui Martie. Luna, marea evocatoare de mistere și palida agitatoare a valurilor va domni asupra destinelor voastre înfrigate prin zeul Răsboiului. Ciudățeniile și curiozitățile pe cari le va provoca vor da loc la o sumă de fapte contradictorii, când bufonul se va amesteca cu tragicul și când nu vor înțelege cauza”.

Și dna de Thébes spune cu cea mai mare siguranță și liniște că pământul va trozni, cazanul va fierbe, fiecare va căuta să apere, să scape rasa, religiunea, că sguuirile acestea vor provoca mari catastrofe ale globului, și toate la un loc vor completa destinul anului nou: 1913 va fi un an de sânge.

Mai departe, dna de Thébes a zis: Cifra 13 ne-a fost totdeauna fatală și 1913 va reda influența femeilor, pe cari, dna de Thébes le vede plecate la patul răniților până dincolo de frontieră și iar precizează:

— Am zis, sunt acum câțiva ani, că o nouă Franța se va renaște. Iată dar că 1913 va vedea noua Franța.

În cel mai scurt timp, viața din provincie va lua un caracter cu totul nou. Ne vom reîntoarce la vechile obiceiuri, vechile costume și graiul arhaic. Dela Lyon va porni o mare mișcare în favoarea provincialismului francez”.

Parisul își are pronosticul special. Iată-l:

— Cu cât mai mult viața națională va inclina spre tragic, cu atât mai mult vor câștiga teatrul și concertul, căci acestea vor fi ecoul gândirii și se vor vedea spectacole ne mai auzite. Entuziasmul mulțimei va fi enorm de mare, când va asista la aceste piese. O piesă în deosebi va fi un eveniment considerabil. Cunosc un om care va cheltui o avere enorm de mare pentru a face ceva uimitor la Paris, care va de spectacole ne mai pomenite pentru ca astfel să răspundă sentimentului popular și emoțiilor din zilele acelea. Focul va face ravagii mari la Paris. Multe mâni de actori și actrițe vor purta zăbrele tragice. În 1913, lumea artistică din Paris va fi împărțită în două tabere în chestiunea străinilor din Franța. Două sinucideri simultane de două femei iubite și la modă vor provoca compătimirea generală. Până la 20 Martie Parisul va fi sublim și îngrozitor, iar dela data aceasta și până la 20 Martie 1914 armata va fi la frontieră și patria în pericol.

Cât privește restul Europei, tabloul nu-i mai bun.

Se prea poate un nou rege al Italiei; fără îndoială un alt Papă. Germania va juca ultima carte: ea se teme de război, și dacă împăratul va veni la Paris, desigur că nu va veni ca cap încoronat... În Anglia, femeile vor purta sus pe tânărul prinț care va governa după ce va fi plâns mult... Rusia va vedea trezirea definitivă și în sfârșit Polonia va fi liberă! Mai fiecare țară își are pronosticul ei sombru, și mai rar bun. Cât privește Bulgaria, viitorul ei e „de necrezut” dacă nu cumva e brusc întrerupt.

Dna Thébes vorbește liniștită ca și cum ar fi sigură că toate acestea se vro întâmpla „și de fapt ea știe— și mereu repetă—că în fiecare an dânsa prezicea pentru 1912, războiul din Balcani, epidemia....

„Balkan Herrscher und Staatsmänner”. Ziarul „Le Temps” publică, sub semnătura dlui René Pinon, un foileton consacrat volumului „Balkan Herrscher und Staatsmänner” al cunoscutului ziarist vienez Drul Sigmund Münz. În această carte sunt reproduse toate convorbirile pe cari ziaristul le-a avut cu suveranii, ministri și o-

meni, cele făcute de regele Carol și încheie că, 1909, a interviewat pe suveranii din peninsula și pe regele Carol al României. Interviewul cu suveranii din România a fost produs la timp în extonso de ziarul nostru. René Pinon scoate în relief părțile cele mai caracteristice ale declarațiilor făcute de suveranii din Balcani și de asemenea, cele făcute de regele Carol și încheie că, cutare declarație care părea fără însemnătate dovedește o tendință, o revendicare, o dorință pe cari, sub bătaia tunului, diplomația europeană e acum silită să le ia în seamă.

x Inștiințare. Aducând la cunoștința on. public transformarea radicală a camerii uscate de aburi și punând-o la dispoziție publică, totodată anunțăm on. public că luând în considerare scumpirea cărbunilor și siliți și de alte împrejurări începând dela 16 Decembrie am urcat prețul scăzei pentru femei și bărbați la 1 cor. 20 fil. Pentru zilele de Luni, Miercuri și Sămbătă sunt valabile numai biletele cumpărate la casă, ori și bilete externe pe lângă o taxă suplitoare de 20 fil., în celelalte zile ale săptămânii, adică Marți, Joi, Vineri și Duminică prețurile biletelor rămân neschimbate, cari zile sunt potrivite mai cu seamă pentru publicul din provincie. Rugând binevoitorul sprijin al on. public, suntem cu distinsă stimă: Direcțiunea băii de aburi Simay.

E. 638.

x În atențiunea cumpărătorilor de pianuri. Reclamagii inventează fel și fel de mijloace de a înșela pe cumpărătorii de pianuri, prin ce apoi ponegresc bunul renume al firmelor cunoscute și totodată dau publicului credul marfă proastă cu prețuri mari. Din această cauză se cere ca publicul să fie mai precaut la cumpărarea de pianuri, pianine sau harmonii. În această privință se recomandă on. public firma Renner Ferencz și Albert, Temesvár, Józsefváros Hunyadi-utca, cel mai mare și mai vechiu magazin de pianuri din Ungaria-sudică. Aci se vând pianuri, pianine și harmonii chiar și pe lângă plățiri în rate favorabile. Corespondență în limba română.

x Tehnica modernă nicicând nu stă pe loc, ea crează prin înnoiri continue din mașinile existente construcții cu totul noi, ceea ce face posibilă producția de mărfuri mai bune și mai ieftine, decât cele anterioare. Dezvoltarea aceasta continuă o industriei se validează în mare parte mai cu seama la valorizarea năipului și la produsele din acesta: cărămizi pentru pereți, lespezi pentru podele, blanepentru tuneluri și canalizări, trepte pentru scări, stâlpi de beton, valve pentru fântâni etc. etc. Specialistii s'au convins de avantajele obiectelor de ement, produse de specialitate și azi deja în multe locuri ele însăși trag folos din acest ram al industriei. După cum adevărese aceste specialități cele mai perfecționate mașini și forme de specialitate s'a constatat că sunt cele fabricate în fabrica de această specialitate, care e provăzută cu perfectă putere de muncă, a inginerilor Szantó și Beck, Budapest Viola utca Nr. 7.

Referiți-vă la ziarul nostru și veți primi franco catalogul cel mai nou, de curând apărut. Probe de uși pentru examinare și ingineri se trimet în provincie pe cheltuala fabriciei.

Magazin princial: Parfumerie „Hygiene” Timbora-Cetate (Temesvár-Belváros) vis-à-vis de intrarea a-fenelei hotelului „Coroana”.

(A 444)

x Atragem atențiunea on. cetitorilor noștri asupra anunțului librăriei „Doina” din Belus.

Ultima oră

(Prin telefon.)

Budapesta, 13 Decembrie.

În ședința de azi a camerei ungare continuându-se cu desbaterea bugetului ministrului cultelor și instrucțiunii publice, primul a luat cuvântul deputatul român d. Dr. Ștefan C. Pop.

D-sa declară că nu aprobă cele întâmplate la 4 Iunie și că față cu evenimentele de atunci se identifică cu opoziția, dar nu voiește să se lipsească de libertatea cuvântului.

Approbă declarația primului ministru Lukács că adecă, *chestia de naționalitate trebuie rezolvită și anume, chiar în parlament.* Referitor la modalitatea soluției acestei chestii ne dă pildă de urmat Austria, unde chiar și evreii sunt recunoscuți ca naționalitate politică. În Ungaria însă milioanele de *Români nu li se recunoaște nici un drept politic.*

Apoi cerând permisiunea camerei pentru a se abate dela obiect d-sa a continuat cerând *executarea legii de naționalitate.* Condamnă faptul că în oficiile administrative și judecătorești mai înalte nu sunt numiți și indivizi de naționalitatea română. Urgitează *subvenționarea* din partea statului a *societății teatrale românești.*

Terminându-și d. deputat St. C. Pop vorbirea a luat cuvântul mameluțul *Siegescu József* pentru a salva patria de acuzele deputatului „valah”.

În numărul viitor al ziarului nostru vom publica în întregime frumosul discurs al dlui deputat Dr. St. C. Pop.

Cronica științifică.

Paradoxe.

1. Nemo propheta...

Vechiul dicton că nimeni nu e profet în patria sa își află motivarea psihologică în faptul, că tot ce vedem des, tot ce avem zilnic pe dinaintea ochilor, pentru noi își pierde farmecul, devine banal. Nici fenomenele cele mai admirabile nu ne surprind, nu ne captivează, dacă ni se arată zilnic. Nici oamenii cei mai geniați nu ni-se par extraordinari, dacă-i întâlnim zilnic, dacă convenim în toată minuta cu ei. „Iată un om ca toți oamenii — auzi cutare mediocritate exprimându-se despre ei — ceva mai deștept, dar cu mai multe metehne decât noi.” Ori: „ceva mai bun de inimă dar mai prost decât alții”.

Trebuie distanță, ca să putem aprecia valoarea geniului, precum din distanță putem aprecia anumite tablouri.

Un răsărit, ori un apus de soare; strălucirea pe firmament a Lunei d'albe; ivirea și sclipirea stelelor: sunt minunile cele mai grandioase, din câte pot privi oamenii. Totuș, puțin ne captivează și pe puțin. Ex professo pe astronomi. Din când în când pe poezi. Incolo, mulțime nepăsătoare, indiferentă, mai impresionabilă de cutare năsbătie politică, ori de aventurile cutarei prințese. „Quamdiu¹⁾ solita decurrunt, magnitudinem rerum consuetudo subducit: ita enim compositi sumus, ut nos cottidiana, etiamsi admiratione digna sunt, transeant, contra minimum quoque rerum, si insolitae prodierunt, spectaculum dulce fiat²⁾” (Seneca, Naturalium Quaest. VII, 1).

O stea fugace, o cometă, un bolid, explozia unui uranolit, ne surprind mai îngrabă, deși în sine sunt disparente în comparație cu steluta cutare, care abia miște în adâncul universului. „Illic itaque coetus astrorum, quibus immensi corporis pulchritudo distinguitur, populum non convocat: at cum aliquid ex more mutatum est, omnium vultus in caelo est... adeo naturale est magis nova quam magna mirari³⁾”.

La noi, pe pământ, câte lucruri „banale” nu sunt, cari ne lasă reci! Drept, că de am admira

¹⁾ Sunt dintre părțile limbii latine ca limbă universală, în locul limbilor meșteșugite ca volapük, esperanto și cum le mai chiamă.

²⁾ Cât timp lucrurile se desfășoară normal, mărimea lor o micșorează obișnuința. Așa suntem dela fire, că lucrurile de toate zilele, deși sunt vrednice de admirat, ne lasă indiferenți și dimpotrivă, privim cu plăcere până și la lucrurile cele mai neînsemnate, dacă se ivesc în mod neobișnuit.

³⁾ Rоиurile de stele, din cari se desprinde frumoșea neasemănată, nu alarmează mulțimea. Dar când ceva iese din mersul obișnuit, privirea tuturor e pe ceriu... Atât e de firesc de a ne mira mai mult de lucrurile nouă, decât de cele marț.

toate, de ne-am minuna de toate, de am contempla totul — nu ne-ar ajunge viața să mai și lucrăm.

Miraculoasă e lumea atomilor și electronilor. Miraculoasă e viața animală. Miraculos e, în ultima analiză, totul.

Ce este mai banal decât un fir de sămânță? Și credeți că nu e adevărată minune? Ursul, vizurele, ariciul etc. dorm peste iarnă, ca morți. Tutuși li-se continuă viața și nu așteaptă decât razele calde de primăvară, pentru a se trezi ca stafiile din moartea aparentă. Nu vi-se pare miraculoasă iernarea aceasta? Nu, dacă nu vă dați seama. Ori poate bănuți că animalele amintite își pot continua viața nutrindu-se din grăsimea proprie. S-au făcut experiențe cu broaște și s'a aflat că pot dormi în scoicele lor până la trei ani încheiați! Dar sămânța de grâu? Celulele ei nu se nutresc din ceva rezerve acumulate. Totuș sămânța rămâne vie, germinabilă, un an, doi, trei, zece... fără să se altereze, (deși „Grăul mumiei” s'a dovedit poveste).

Faptul e atât de miraculos, misterios, neexplicabil, încât mulți au afirmat, că sămânța e moartă și că învie numai în momentul încolțirii. Abia mai târziu s'a cunoscut că „omne vivum ex vivo”. Sămânța moare în momentul încolțirii, dupăcum și Scriptura ne spune: „Insipiens, tu quod seminas non vivificatur, nisi prius moriatur. Neînțeleptule, oeeace sameni nu va ajunge la viață înainte de a muri”. (Ad Cor. 1, XV, 36).

Gavr. Todica.

CRONICA SOCIALA

Dela comitetul despărțământului Năsăud al „Asociațiunei”.

Conducerea despărțământului a lansat următoarea cerculară:

Apropiindu-se serile lungi de iarnă, în cari economii noastre dispun de mai mult timp liber, comitetul despărțământului Năsăud al „Asociațiunei” a hotărât începerea unui nou ciclu de prelegeri și șezători populare, atât în centrul comitetului, în Năsăud, cât și în toate celelalte agenturi aparținătoare acestui despărțământ. Deoarece însă membrii comitetului despărțământului nu dispun de atâta timp liber, încât să poată participa la toate aceste șezători, ne luăm voie a Vă ruga ca să binevoiți a desvolta și independent de comitetul despărțământului o activitate în înțelesul celor de mai jos.

1. De câțiva ani comitetul central al „Asociațiunei”, după cum de altoum bine știți și D-Voastră, edă o bibliotecă populară în scopul lățirii multelor învățături folositoare printre poporul nostru lăsat în uitare. Fiind aceste broșurele de o importanță netăgăduită pentru progresarea culturală și economică a poporului nostru, Vă rugăm să faceți o propagandă cât de intimă pentru abonarea acestei biblioteci, respective pentru înscrierea de membrii ajutători, cari pentru neînsemnata sumă de 2 coroane la an, pot beneficia de toate broșurelele câte apar în decusul unui an. (10 cărțile și un calendar.).

2. În toate părțile s'a început de un timp încoace o activitate deosebită pentru instruirea analfabeți, ca astfel să alungăm din toate unghiurile locuite de români întunerecul neștiinței. Fiecare președinte de agentură să-și țină de o deosebită datorință de a deschide cursuri de analfabeți și de a instrui cât mai mulți în tainele cetitului și ale scrisului cu atât mai mult, cu cât apropiatele legi electorale vor lega dreptul de vot de cunoștința scrisului, și a cetitului. Pentru abecedare Vă rugăm să Vă adresați direct Comitetului central, de unde Vi se va trimite gratuit numărul de exemplare cerut.

3. Pentru a împrieteni cât mai mult poporul cu cetitul cărților românești, precum și pentru a-i oferi o distracție în vremile libere din Dumineci și sărbători, ca astfel să se abată dela obiceiurile urâte de până acuma de a bate crămele în lipsa de altă ocupație, Vă rugăm ca independent de comitetul despărțământului, să aranjați începând cu Dumineca viitoare, în toate Duminecile și sărbătorile, prelegeri și șezători populare, în cari să se predea liber, sau să se cetească, prin intelectualii satelor, sfaturi economice sau de altă natură, întretinute, cu istorisări

morale, snoave, glume și din când în când, pentru atragerea publicului și cu producțiuni teatrale muzicale, sau împrietenirea poporenilor cu biblioteca „Asociațiunei” ar fi foarte nimerit să se citească și din aceste cărțile, părți mai instructive și mai frumoase.

4. Avându-se în considerare mizeria ce bătute în întreagă valea Someșului din lipsa de bucate și de nutreț, precum și aceea împrejurare că poporul nostru mai în toate părțile e lăsat în grația străinului, care în lipsa de concurență îl jupoaie cum îi vine mai bine, comitetul despărțământului Năsăud al „Asociațiunei” a luat pașii de lipsă și s'a pus în legătură cu societatea „Mercur” din Năsăud, precum și cu „Reuniunea de Conzum” tot de aici, aducându-se un cvant de câtevazeci de vagoane de porumb (couruz) vechiu din România, care se pune pe lângă prețuri de tot moderate la dispoziția țărânilor noastre. Vă rugăm deci să binevoiți a anunța poporenilor D-voastră acest fapt îmbucurător și a-i îndruma la „Reuniunea de consum din Năsăud” pentru procurarea articlilor trebuincioși casei.

5. La circulara noastră din anul trecut dela cele mai multe agenturi nici până astăzi nu am primit nici un răspuns. Vă rugăm deci din nou a ne răspunde necondiționat la următoarele întrebări: Câți membrii ordinari și ajutători aveți în comuna D-voastră (Trimiteti lista membrilor). Câte cărți aveți în bibliotecă și câți au cecetat anul acesta biblioteca? Câte prelegeri și șezători populare ați ținut în decursul anului? (Alăturați lista conferențiarilor și a lucrărilor predate sau cetite, cu un cuvânt a întregului program). Câte reuniuni aveți și ce fel? Câți industriași și meseriași aveți și din acestia câți sunt români? Ce trebuințe s'ar mai simți în comuna D-Voastră?

Despre toate acestea Vă rugăm a ne raporta amănunțit, până cel mult la 1 Mai anul viitor, pentru a putea pregăti la timp raportul către comitetul central.

Despre prelegerile cari se vor ținea în ciclul acesta din partea comitetului despărțământului pe sate, Vă vom trimite la timpul său o circulară separată, în care se va indica locul, terminul și numele conferenței și al conferențiarului, precum și numele delegatului comitetului.

Alăturat ne luăm voie a vă trimite și circulara comitetului central, cu rugarea ca să binevoiți a o ceta cu atențiune și a urma întru toate sfaturile cuprinse în această circulară.

În așteptarea împlinirii depline a datorințelor D-Voastră și mulțămindu-vă pentru serviciile aduse celui mai înalt așezământ cultural românesc, semnăm, în numele comitetului despărțământului Năsăud al „Asociațiunei”.

Năsăud, la 7 Decembrie 1912.

Cu deosebită stimă:

Emil Tișca, secretar. Ioan Pecurariu, prezident.

ECONOMIE.

În folosul stupăritului nostru.

Comitetul central al reuniunii române agricole sibiene, cu scop de a da un nou avânt stupăritului nostru, s'a adresat către primăriile comunale cu următoarea rugămintă:

Onorabilă Primărie comunală!

Cu scop de a cunoaște terea, în care se găsește stupăritul la populațiunea noastră și cu dorința fierbinte de a sări în ajutorul ei la îndeletnicirea cu stupăritul, care, pe lângă că e o ocupațiune plăcută și fără multe cheltuieli, dar mai e și una din cele mai mănoase, atât ca articol de alimentație, cât și de negoț, — îndrăsnim a ruga Onorabila Primărie comunală să binevoiască a ne încunoștința, pe baza datelor ce le are la îndemână: câți proprietari din comună se îndeletnicesc cu stupăritul? câți stupi are fiecare? de când se ocupă cu stupăritul și cum s'au alcătuit primele stupine? de ce fel de coșnițe și unelte se folosesc ei? unde se confecționează ele și prin cine? cum se folosesc produsele stupilor? cu ce preț se vând ele și în ce formă se pun în vânzare? cari din ei vând

stupi, albine, coșnițe și unelte? cam cât se încasează la an din acestea vânzări? ce mijloace de nutrire pentru toate timpurile stau la dispoziție în comună și prin ce se contribuie din partea conducătorilor comunei la înmulțirea stupăritului? în ce formă am putea contribui noi ca reuniune la îndrăgirea populației cu acest ram economic de mare preț? în lipsa de stupi, pe ce cale se crede în comună, că s'ar putea înghesba o stupină?

Pe temeiul datelor câștigate prin bună voința onorabilei Primării, vom căuta să venim după puțință în ajutorul stupăritului nostru; vom căuta să venim după puțință în ajutorul stupăritului nostru; vom publica o statistică și vom aduce la cunoștința obștei noastre de pretutindenea tot ce s'a experiat și aflat de bun în cauza albinăritului.

Mulțumind onorabilei Primării pentru ostenele aduse în serviciul propășirii populației noastre, o rugăm să primească expresia dragostei frățești.

Sibiu, 3 Decembrie 1912.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.”

Pant. Lucaș,
presid.

Victor Tordășianu,
secretar.

Bibliografie.

La Librăria „Tribuna” Arad str. Deák Ferencz nr. 20 se află de vânzare următoarele cărți bisericești și de rugăciuni:

Apostol litere latine, legat în piele neagră cor. 5.50, leg. în piele roșie cor. 11.50.

Evanghelle cu litere latine legată în piele roșie, cu copcii cor. 25.— legată fin cor. 35.—

Molitvelnic bogat, lit. cirile legat 5.— fin legat cor. 6.—

Tâlcul Evangheliilor cu lit. cirile cor. 2.—

Octoihul mic sau manual de cântări bisericești legat, cu litere latine cor. 1.60 legat în piele cor. 3.20.

Octoihul cel mic, cu lit. cirile, legat cor. 1.60.

Cele opt gasuri sau Octoihul cel mic legat, cor. 1.50, acelaș, legat în piele cor. 3.—

Octoihul cel mic cor. 2.—

Octoih bogat de G. Cătană inv. legat cor. 2.50.

Acaftisul prea sfintei Născătoarei de Dumnezeu și alte Acaftise și rugăciuni leg. cor. 1.20.

Acaftist, leg. în pânză cor. 1.75, în piele 3.20, piele bună, aurit cor. 4.80, piele bună, aurit cor. 5.20.

Acaftist, leg. în os cu medalie cor. 4.—

Acaftist, legat în os alb cu cruciuliță cor. 10.— în piele brună, moale cor. 10.—

Micul Mărgăritar sufletesc legată cor. 0.50.

Mărgăritarul sufletului. Carte de rugăciuni și cântări, legată cor. 1.—

Mărgăritarul sufletului. Legată în pânză cor. 1.60.

Mărgăritarul sufletului, legată în piele cor. 3.20, legată în catifea cor. 5.60.

Mântuirea sufletului. Carte de rugăciuni cor. 0.80.

Icoana sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericești legată cor. 1.—

Icoana sufletului legată în pânză cor. 2.60.

Icoana sufletului leg. în catifea cor. 5.60.

Cheia raiului. Carte de rugăciuni leg. în os alb, cu medalie cor. 3.40.

Vizul Născătoarei de Dumnezeu 20 fil.

Epistola Domnului Nostru Isus Christos 20 fil.

Zidirea lumii, Adam și Eva, originea sfintei cruci și Cele 12 Vineri 20 fil.

Sfârșitul lumii de Ioan Teologul 20 fil.

Să se adauge la fiecare carte câte 5—10—20—30 fileri pentru porto. Recomandat cu 25 fil. mai mult.

POȘTA REDACȚIEI.

Dlul R. S. Molin, Budapesta. „Molin” cărui îi răspundeam la acest loc era un student din Blaj. Nu ne-am gândit la dta. O simplă întâmplare. Studentul ne-a rugat să-i răspundem sub acest pseudonim. Nu ne mai aducem aminte de numele studentului, fiindcă s'a pierdut la cos.

Dlul Aurel Constantinescu, Agnita. Volumul „Eminescu” de care vă interesați, n'a apărut încă. Reclamă, probabil, multă muncă. Faceți întrebare la redacția ziarului „Unirea”, Iași (România). Editorii, după cum știm noi, sunt oameni cinstiți și nu vor trage pe sfoară lumea. Ei fac parte din elevii cei mai buni ai dlui profesor A. C. Cuza, ceea ce dă o suficientă garanție ori și cui.

Rică Palavră. Publicăm aici:

Cântec.

Stau cu mâna 'n șold
Mândru ca Bertold
Și visez Stambulul,
Cărui i-au tras chilul.

Stau cu mâna 'n șold
Mândru ca Bertold
Cerind Muzei grații,
Cerind compensatii.

Stau cu mâna 'n șold
Mândru ca Bertold
Fac mobilizare
De rime bizare.

Gândul mi-e pe stepe
După-albastre iepe....
Stau cu mâna 'n șold
Mândru ca Bertold.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

4084/12. Dorința nu V'o putem satisface, deoarece nu cunoaștem adresele respectivilor.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

NAGY JENŐ,
specialist pentru dinți artificiali fără pod
CLUJ-KOLOZSVÁR
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)
Pune dinți și cu plățire în rate, pe lângă
garanția de zece ani. (97—)

Foile „Partidului Național”

„ROMÂNUL” și „POPORUL ROMÂN”

se află de vânzare la
următorii depozitari:

București: G. A. Dușescu, Calea Victoriei 109.

Lugoj: Gheorghe Țăranu, „Librăria Minerva”.

Blaj: „Librăria Seminarială”.

ROMÂNUL ZIARULUI „ROMÂNUL”

NICOLAE GOGOL

Suflete moarte

(ROMAN)

Trad. de Senlor

(182)

— Urmare —

— Și niciodată în cazul acesta, nu va întâlni cineva la mine un refuz, urmă Costanjoglo. Dar să-mi arunc eu banii la cele treizeci și două de vânturi ca un nebun, asta nu mă va vedea nimenea s'o fac vre-odată: gândească și zică cine ce-o voi. Ce! un nebun va voi să dea o serbare ibovnicei lui, să-și reînnoiască mobilierul în fiecare an, un bătrân incorigibil va voi să-și celebreze jubileul de șaptezeci și cinci de ani de scandaluri pe cari le-a dat lumii, ori să-și facă nepoatei, care este o neroadă, un adevărat trusou de princesă, echipagiu la fel, și eu voi fi acela care sub forma de împrumut prietenesc, va trebui să plătească toate acestea! Vă bateți joc de mine, domnilor...”

Aici dl Costanjoglo sculpă de trei ori dela dreapta la stânga și se gândi să dea drumul la vre-o jumătate duzină de energice epitete în prezența soției sale, aceasta se alese cu puțină neliniște. Cât despre boerul agromon, o umbră de ipocondrie amară îi întunecă trăsăturile, figura lui se încreți, ceea ce era la el simptomul unei mari frământări interioare.

„Veți bine voi a-mi permite, prea stimabilul și prea onorabilul meu gazdă să vă readuc pentru ultima dată la subiectul care mă interesează, zise Cicikof, după ce luase un pahar de rachiu de smeură care se făcea admirabil în casa aceasta. Dacă, ispre pildă, a-și cumpăra eu, să preseamăn pământul acesta despre care ați binevoit a ne vorbi, în cât timp ași avea eu norocul să fac avere?”

— De voiți să vă îmbogățiți repede, repede, zise Costanjoglo cu un amestec de răstire și de asprime, nu veți ajunge nici odată să faceți avere dacă voiți cu tot dinadinsul, rozobit, să faceți avere, fără a vă preocupa de timpul mai mult ori mai puțin lung care vă trebuiește, veți fi în scurtă vreme bogat.

— Incep a pricepe, zise Cicikof.

— Da, așa este! zise Costanjoglo repede și ca și cum s'ar aprinde împotriva unui contradictor și a lui Cicikof însuși; trebuie să fii foarte harnic, foarte vigilent; fără asta nimic. Trebuie să te pasezi pentru economia ta, și să crezi că toate acestea nu-s plicticoase. Ați crezut că cineva se plictisește la țară? Eroare; eu m'ași plictisi în toată regula la oraș, de a-și fi condamnat să petrec acolo o zi întreagă în saloanele lor, în cluburile lor, în restaurantele lor și în înăbușitoarele lor săli de spectacol. Niște imbecili! niște nebuni, a clae de măgari, iată, iată întreaga generație! Agronomia nu are timp de pierdut în vorbele goale în dute vino fără țintă; niciodată nici cel mai mic gol în existența lui, totul aci e plin. Ce variație apoi în ocupații!

și ce ocupații! lucrări cari toate, aproape toate, înaltă și întăresc sufletul”.

Și exaltându-se și mai mult: „Aici omul e adevărată lui viață; viața lui e în raport direct și imediat cu natura, cu anotimpurile; el pare a conversa cu cerul însuși asupra fenomenelor creației. Anul este un cerc de munci: vedeți cum înainte de sosirea primăverii, se face repartiția cordezilor din nou; totul e examinat de mai înainte, totul e calculat dela început; și când în sfârșit ghița răurilor s'a rupt iar slojurile pe jumătate topite, babele readuc revărsări prevăzute: totul a fost inundat și totul acuma se usucă la suprafață și numai decât, totul este în activitate pe câmpuri și în grădini: se seamănă, se plantează, se transplantează. Vă închipuiți bine toate aceste mișcări? este o bagatelă aceasta? Ceea ce plantezi și ceea ce sămăni, e secerișul, sunt recoltele, e binecuvântarea cerului pe care o îngropi acolo ca s'o oulegi înșușit înainte ca soarele să fi zâmbit de o suță de ori... Și cositul... cositul!... vara și-a risipit căldurile ei, și iată secerișul în plină fierbere în câmp: sunt secările, apoi grâncle, apoi oarzele, apoi ordezele; atunci fiecare clipă își are preșul ei, atunci nu țiar fi prea mult douăzeci de ochi, toți ar fi ocupați. Și cât simt de serbătorești toate acestea! E vorba să pui în șură să imaginezi recoltele, apoi să îmblățești și să dai la ciur; apoi vine munca de toamnă; apoi vine, înainte de înghețuri, reparațiunile de făcut la șuri la hambare, la pivnițe, la grajduri; apoi păduritul și transportul cărămizii și a bănelor pentru clădirile din primăvară”.

(Va urma)

Ba 116-280)

Gustați

Berea SLEPING-car

din fabrica „Bragadiru”.

Manuale folosite și noi

pentru toate institutelor de învățământ precum și hârtie și revizite de scris se capătă cu prețuri ieftine la librăria **Pichler Sándor**, Arad Piața Libertății (Szabadság-tér) nr. 1. (Pi 807-100)

Dr. Cornel Papp, avocat

și-a deschis

cancelarie advocațională

în Beiuș în casa Doamnei văd. Veghső în fața
cu judecătoria regească. (Pa 630)

Pește uscat, sărat.

Recomand onoraților neguțatori și vânzătorii din loc și provință **marele deposit de pește uscat și sărat**, calitatea cea mai bună, și anume: morun, som mare, som mijlocel, mărunțel și de totfelul de pești cu prețurile cele mai reduse. La dorință comuncie și prețurile.

Cu stimă:

Mita Gy. Palocs,

Panciova, Telefon nr. 214.

(602-5)

În atențiunea băcanilor!

MORI pentru MAC ȘI CUMPENE

excelente și cu prețuri moderate se capătă la fabrica

THINSZ A.

BUDAPESTA, IX, str. Liliom 50.

TI 163 60

Atențiune!

50.000 perechi de ghete!

4 perechi de ghete numai cu cor. 7.90
Din cauza încetării plăților mai multor fabrici mari sunt nevoit a pune în vânzare numeroase perechi de ghete cu prețuri foarte reduse. Deci, pun în vânzare, oricui, 2 perechi de ghete pentru domni cu bandă, și 2 perechi, pentru dame, din piele brună ori neagră, cu talpă durabilă, foarte elegante, toate 4 perechile costă numai cor. 7.90 Expediere cu ramburs.

F. Windisch

export de ghete

KRAKOVIA—KRAKAU, nr. 3/50

Mărfurile necorespunzătoare le schimb, ori reântore (Vi 565) bani pentru ele.

Margel N. : ciasornicar și

ORĂȘTIE (Szászváros) Vásárutca
lângă „HOTEL CENTRAL”.

Cel mai mare depozit de totfelul de ciasornice de aur și argint precum și ciasornice de meta și nickel. Articiile de argint de China Berndorfer Cristoffle și tacămuri de argint. Ochelari și zwickeri de Rathenov. Articole optice de aur și argint. Reparaturi solide și ieftine.

(Ma 467)

KUGEL KÁROLY

FOTOGRAF

TIMIȘOARA-CETATE (TEMESV.-BELV). str. Jenőfőherceg nr. 14.

Pregătește fotografiile cele mai moderne, măriri de fotografii familiare, grupuri și tablouri după orice fotografie veche, cu prețurile cele mai ieftine. Execut cărți postale cu fotografii, fotografii pe porțelan pentru pietrii monumentale, după orice fotografii. Comandele din provincie se execută prompt și conștiințios.

(Ku 108-)

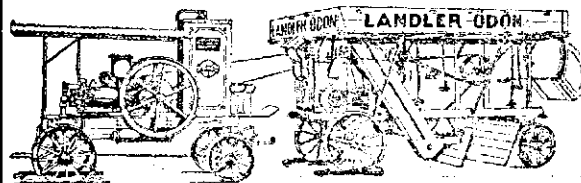
Rezumite

MOTOARE CU ULEIU BRUT

MOTOARE CU BENZIN. LOCOMOBILE, IMBLĂTITOARE EXCELENTE, ARANJAMENTE PENTRU MORI.

De vânzare pe lângă cea mai deplină garanță și în rate pe mai mulți ani, la:

Lander Ödön **Motortelepe,**
Budapest, VI Lovag-u. 2.

NOUȚATE! Luern bun și ieftin!

Cheltuială de lucrare 1/4, fl. Fără control dăm partea finanților.

Motoarele pot fi văzute în lucrare și imediat se expediază. Locomotive și motoare uzate se schimbă. Catalog de prețuri ilustrat gratis.

La 161-26

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboseală dar Administrației noastre îi poate fi de mare folos. Administrația noastră roagă pe toți ceice târguiesc și comandă din articolele anunțate în fosa noastră, — să amintească că firma a cetit-o în ziarul acesta.

Tot felul de STAMPILE draguțe, ieftine și de o execuție practică, apoi orice articole din această bransă se pot procura numai dela prima fabrică de stampile din Sibiu a lui

A. R. FELD

fabrică de ștampile de gumă

Sibiu-Nagyszében str. Elisabeta 17.

(Fe 388)

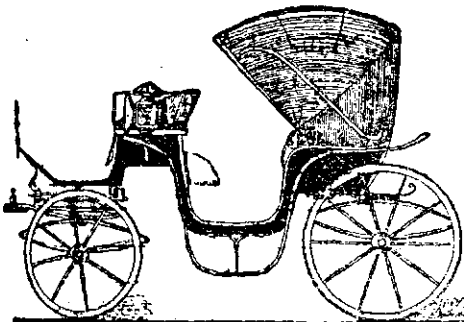
Heinrich Rastel

Ba 70-30

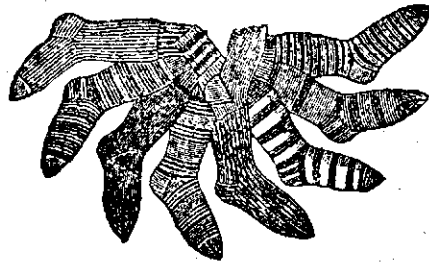
fabricant de trăsuri,

Sibiu, Strada Rosenanger 18.

Aduc la cunoștința on. public din loc și provincie, că țin în depozit cele mai moderne TRĂSURI precum și totfelul de CĂRUȚE. Primesc ori-ce lucrare de reparare și transformare, vâpsire și pregătire de șele în preț foarte ieftin. o o o

Cumpărați fabricație indigenă!

CARL HEMPER

și fiul,

prăvălie de tricouri și împletituri,

SIBIU, strada Kempel 9.

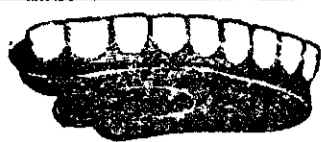
Recomandă fabricațiile sale pentru cari garantează anume: ciorapi, călțuni, mănuși, jachete pentru dame și copii, ciorapi pentru turiști din păr de capră, haine de copii și alte multe lucruri:

Ciorapi se pregătesc ieftin și bine.

En gros.

He 73-30

En detail.

Atelier de dentistică specialist de Viena.

CAROL BERNWIESER

fost asistent și tehnic de primul rang în atelierul din Viena. Dinți artificiali și garnituri de dinți în ori ce fel de executare. — Atelier special de Viena pentru dinți moderni: Coroana de aur, poduri, lucrări de porțelan, aparat de dinți. Optuator, supărarea de vine și regularea pentru vorbit ș.a.

Orele pe zi dela 9—12 și 3—6 ore. Duminica și sărbătoarea dela 9—12 ore a. m.

BRAȘOV, strada Casteiului nr. 46.

(lângă Hotel „CONTINENTAL”) (Be 585—20)

Cine voește să cumpere INCĂLȚĂMINTE

fabricate în țară într'adevăr fine, comode, elegante și durabile acela să cumpere cu încredere dela

IOAN VUIA, Sătmar

(SZATMAR) Deák-tér.

— (In casa lui Keresztes András). —

Ține în magazinul său de ghete bogat asortat numai ghete și cioboate pregătite în țară din piele fină veritabilă cu prețuri foarte moderate, fabricate imitate nu are și marfă de vânzare în privința execuției dragălașe sunt nefectate. — La dorință se pregătesc totfelul de ghete și cioboate după măsură.

Inștiințare.

P. T.

Am onoare a aduce la cunoștință on public român din Aard și provincie, că am preluat cafeneaua,

„Polgari kàvéház”

(str. Szt.-Pál nr. 13) și o conduc mai departe sub firma mea. Năzuința mea principală este, să satisfac deplin așteptările on. mei mușterii. Observ totodată că această cafenea este singurul local românesc, cu taraf special român.

Rugând bin-voitorul sprijin al on. public am rămas cu distincă stimă

(Se 643—)

Sarfstein Benjamin

Atelier pentru fotografii artistice.

Eugen Lippert

Bistrița, Kleiner Ring nr. 5.

Cel mai bun și mai elegant atelier în localitate.

Execută portrete, grupuri de familii, societăți și alte grupuri. .. Tablouri.

Specialități:

Fotografierea copiilor. — Inmărmiri.

Portrete executate pe hârtii moderne și elegante. .. Fotografii pe porțelan.

Semi-email.

Tablouri durabile. Prețuri moderate.

Librăria „TRIBUNA”

A R A D, str. Deák-Ferencz Nr. 20.

Al. Sadoveanu, Bordeenii și alte povestiri (1912)	—	—	—	2-
I. Pillat, Visări păgâne (Cărțile albe)	—	—	—	175
Ion Agârbiceanu, Schițe și povestiri	—	—	—	2-
L. Rebreanu, Frământări	—	—	—	150
Vasile Goldiș, A nemzetiségi kérdésről	—	—	—	1-
Rubin Patitia, Munții noștri, Țara țopilor, Despre trecutul Munților Apuseni ai Transilvaniei	—	—	—	2-
Gheorghe Barițiu, Studii și articole, cu o prefață de Dr. I. Lupas	—	—	—	150
N. Iorga, Generalități cu privire la studiile istorice	—	—	—	150
N. Iorga, Cugetări	—	—	—	250
S. Mehedintzi, Cătră noua generație	—	—	—	150
Iules Payot, Educația Voinței	—	—	—	2-
Alexandru Ciura, Foiletoane	—	—	—	150
P. Dulfu, I-prăvile lui Păcală. Carte premiată de Acad. Rom. Ed. III.	—	—	—	1-
Dr. V. Bianu, medic, Doctorul de casă sau dicționarul sănătății 800 p.	—	—	—	14-
Caragiale, Schițe nouă	—	—	—	150
Delavrancea, Irinel Comedie în 3 acte	—	—	—	250
Victor Eftimiu, Poemele singurătății	—	—	—	2-
N. Bălcescu, Istoria Rom. sub Mihai Vodă Viteazul, 3 vol. leg.	—	—	—	200
Teodor Crivetz, Bătălia dela Racova din Ianuarie 1475. (Cu o hartă anexă)	—	—	—	200
D. C. Moruzi, Instrăinații. Roman	—	—	—	2-
Radu Rosetti, Păcatele slugerului	—	—	—	2-
A. Maior, Făt-Frumos, Poem dramatic în 4 acte	—	—	—	2-
M. Eminescu, Lumină de lună. Poezii	—	—	—	2-
Institutul pedagogic gr.-or. rom. din Arad	—	—	—	2-
N. Zaharia, Mihail Eminescu, Viața și opera sa	—	—	—	3-
ediție de lux	—	—	—	4-
Din scrierile și cuvântările lui Ion C. Brătianu 1821—1891.	—	—	—	—
Partea I. 1848—1868	—	—	—	2-
Ion C. Brătianu, Discursuri, scrieri, acte și documeete, vol. II.	—	—	—	2-
Nicu Dracinschi, Poezii	—	—	—	2-
Memoriile d-nei Steinheil	—	—	—	30
Napoleon în Rusia	—	—	—	30
Virgil Onițiu, Din cele trecute vremi	—	—	—	2-
I. Novicow, Emanciparea femeii	—	—	—	2-
I. Corbu, Nouă teorie cosmogonică	—	—	—	140
Dr. Pompil Cioban, Creditul nostru. Studiu economic financiar	—	—	—	2-
Ecaterina Pitiș, Poezii	—	—	—	150
Spiridon Popescu, Contribuțiune la munca pentru ridicarea poporului. Lucrare premiată de „Academia Română”	—	—	—	2-
Vioara din Bihor, Schițe și nuvele	—	—	—	2-
Maupassant, Inima noastră, roman	—	—	—	2-
N. Iorga, Neamul Românesc în Basarabia	—	—	—	250
I. C. Apostol, Cuza-Vodă și reforma sa în biserica română.	—	—	—	—
După documente	—	—	—	60
T. D. Speranță, Teatru de familie	—	—	—	2-
Delavrancea, Luceafărul, dramă în 5 acte	—	—	—	250
Halima sau 1000 de nopți, 4 volume	—	—	—	6-
un volum	—	—	—	150
D. Anghel, Fantome	—	—	—	2-
I. Agârbiceanu, În întuneric, nuvele	—	—	—	2-
Em. Gârleanu, Cea d'intăi durere, nuvele și schițe	—	—	—	250
Sofia Nădejde, Patimi, roman din viața românească	—	—	—	2-
Constantin Negruzzi, Păcatele tineretelor	—	—	—	95
Omer, Iliada, trad. de G. Murnu	—	—	—	3-
Ion Gorun, Robinson în țara românească	—	—	—	1-
Reproducere după tablourile lui Grigorescu, 20 de reproduceri admirabile reușite. Mărimea 38×29 cm. Prețul unui tablou	—	—	—	250
Intrarea lui Mihai Viteazul în Alba-Iulia. Tabloul are mărimea de 63×45 cm. Prețul	—	—	—	250
Marele album intitulat „Armata română”. Reproduceri după tablourile pictorului T. Ajdukiewicz, cu 27 tablouri în format 52×43	—	—	—	15-
Lazăr Săineanu, Dicționar universal al limbei române. Ed. II-a	—	—	—	8-
Dr. Dionisie Moldovan, Avocatul popular broșat 250 fil., legat	—	—	—	350
A. Bena, Nu m'abandona. Pentru o voce și piano	—	—	—	130

Calendarul „Lumea Ilustrată” 150 fil., Calendarul „Partidului Național Român” din Ungaria și Transilvania 60 fil., „Amicul Poporului” 70 fil., „Calendarul Sătanului” 30 fil., „Calendarul Național” 40 fil., „Păcălici”, Calendar glumeț 30 fil., Calendar diecezan cu șematism 50 fil. fără șematism 30 fil., Calendar de părete 20 fil.

Album pentru ilustrate à 1.60, 2, 3, 4 și 5 cor.; Album pentru poezii dela 70 fil. în sus. — Ilustrate cu porturi naționale românești bucata 16 fil. Ilustrate cu familii regală din România bucata 20 fil. — Hârtie de scris cutia dela 50 fil în sus.

George Dima, Cântece și Balade pentru o voce și pian, cu text român și german: 1. Dorința, 180, 2. De ce nu'mi vii? 180, 3. Peste vărfuri 1—, 4. Și da-ă ramuri băi în geam 130, 5. Somnoroase păsărele 120, 6. Știi tu mândro? 1—, 7. Cântecul pictorului 130, 8. Pe când soarele de vară 1—, 9. Biata inimă 'nșelată 130, 10. Druz baladă 270, 11. Hotărâre 1—, 12. Noi trei 1—, 13. S'efan Vodă și codrul, baladă 130, 14. Trădare 90 fil. 15. Curcile 180, 16. A venit un lup din crâng 175. — Cântecul pe porale românești pentru o voce cu acompaniament de pian de G. Dima. — 1. Mândruș de demult 1—, 2. Jelui-m'aj și n'am cui 130, 3. Vai mândruță dragi ne-avem 1—, 4. Hei, voi, mă! 130, 5. De-ar fi trăznit Dumnezeu 180, 6. Sub fereastra mândruș mele 150, 7. O ce veste minunată 1—, 8. Doamna, Isuse Hristoase 1—, 9. Leagă verde 1—, 10. O inimă 'ntristată 90 fil., 11. Hop, țnică-furcă! 1—, 12. Ciobani 130

Biblioteca „Minervei”, „Socec”, „Bibl. pentru toți”, „Lumina”, „Lumen”, „N. bunel” etc. în cataloage separate.

Dacă suferi în dureri de stomac,

dacă ești lipsit de apetit, dacă ți-e rea mistuirea sau dacă ai dureri cari provin din aceasta, cum sunt dureri de dinți, sgârciuri, arsuri, apăsare, în stomac, iritație de vomare, greață, răgăiech, etc.

folosește:

Purgativul de fier (epohajto) de Rozsnyai,

care e cel mai bun mijloc pentru vindecare în vreme scurtă, chiar și în cele mai neglijate cazuri de boală.

O sticlă costă 40 fleri; o duzină 4 coroane
80 fleri.

Se cazăpă la singurul preparator

Farmacia

ROZSNYAY M.

A R A D.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(Ro 227-104)

Agencia principală a fabricii de mașini a căilor ferate imp. și reg.

Mare depozit de mașini de imblătit, motoare cu benzină, absolvoare de gaz, cu gaz, locomobile, mașini cu aburi, aranjamente pentru mori totfelul de mașini și reevizite economice. *Noutate! Patent Record II, mașini de semănat, excelentă: 3 mașini combinate.*

Agencia fabricii de mașini Massey-Harris soc. pe acții în

TORONTO (America-nordică), pentru legarea snopurilor, mașini secerătoare, aparate pentru cositul ierbei, tăvălicuri și grăpi cu colți. *Noutate! Mașină sistem Massey-Harris pentru grobarea brezdilor combinată cu aparat pentru întorsul fânului, două mașini combinate, executate din oțel.*

Agencia fabricii de mașini FEHÉR MIKLÓS soc. pe acții

BUDAPESTA, pentru locomobilele „Record” cu benzină, pluguri, imblătitoare și vehicule, — pentru mănarea morilor, motoare cu benzină și oleiu brut și achizite pentru mașini de imblătit, precum și aparate de tăiat pentru mori și pentru despicarea lemnului. Aranjamente complete pentru cameră de nutrețuri.

Agencia soc. pe acții Alfa Separator

pentru totfelul de mașini pentru lăptării, aparate pentru răcirea untului, vase pentru lapte, aranjamente complete pentru lăptării; cele mai bune aburitoare pentru nutrețuri.

Automobile, autobusuri în orice mărime cu garanță.

Mașini pentru transportări de greutate cu aburi și benzină

Ardesie-Eternit, cel mai bun material pentru acoperit.

Schimb de orice fel de mașini de imblătit; motoare, mașini și rechizite economice excelente.

Achizite pentru orice mașini, cu prețuri ieftine.

Reparaturile mașinilor și a rechizitelor economice se execută cu specialitate și cu prețuri foarte ieftine.

Brou și deposit: **IOSIF LÁNYI** Brașov strada Lungă 201.
Telefon interurban: 382.

(La 505)

Dacă oîți să cumpărați Tea și rum fin

să vă adresați firmei

VOJTEK și WEISZ

în ARAD.

TEA:		RUM:	
	Cor.		Cor.
1 pachet mixtură f. fină	—50	1/2 litru „Hungaria”	1:10
1 „ „ „ „	1—	1 „ „	2:20
1 „ „ „ „	2—	1 „ „ Jamaica II	1:30
1 „ „ „ „ fină 1/4 klg.	250	1 „ „ II	2:60
1 „ „ sfărături fine	—40	1/2 „ „ I	1:80
1 „ „ „	—80	1 „ „ I	3:60
1 „ „ „ kg.	7—	1/2 „ „ fortior	2:70
1 „ „ POPOFF nr. 4	7—	1 „ „	5:40
1 „ „ „ 6	5:50	1/2 „ „ antiqu	3:70
1 „ „ „ 8	4:50	1 „ „	7:40

Comenzile făcute cu poșta se
exped ază prompt.

(Vo 506—)

Un milion altoi de viie

din soiurile cele mai distinse pentru vin și masă. — Viță americană cu și fără rădăcină și ochiuri pentru altoi din toate soiurilor se află de vânzare la pepinăria Domnului românesc din Babalna lângă Orăștie a cărui proprietar e Dr. Aurel Vlad.

Fiind pepinăria noastră bine îngrijită n'a fost atacată de peronosporă, altoii sunt foarte frumoși și dezvoltăți la perfecție.

Pentru vița liferată din pepinăria noastră, garantăm că soiurile sunt curate după cum sunt notate în catalog.

Fii care viticultor și proprietar de viie să se adreseze cu toată încrederea pentru altoi de viță trebuincioși la jos semnata administrație fiind asigurat că vor fi serviți conștiințios, solid și prompt.

La cerere să trimite gratis și franco catalogul despre altoi de viie cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor vii.

Se primesc băieți de români la cursurile practice pentru altoi, de viță. Condițiunile de primire la cerere se vor trimite.

Administrația „Domeniului din Bobalna”

(A 539)

Babalna (u. p. Szászváros).

Karton Aladár

„Alba” fabrică de ghips Orăștie-Szászváros.

Oferă ghips fabricație proprie, fabricat după sistem englez brevetat, de-o solidaritate mare deci un ghips

special de stucatură pentru sculptură

modele și alabastru

care poate suferi mare mixtură, — expedit prompt și eventual pentru expediere mai târzie, cu prețurile cele mai moderate.

Faceți o încercare, deoarece

K 135-30

cine lucrează cu ghips „Alba” face economie în bani!

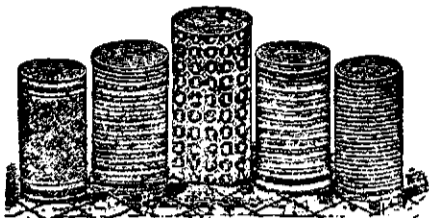
Fără nici un oblgament de a cumpăra vă prezentăm cea mai bună mașină a secolului prezent, cel mai nou model de mașină de scris

S. SMITH PREMIER

cu scrisoare vizibilă, provăzută cu cordea dublă în două colori, rubricatoare, cu aparat Tabulatus, angajament complet de litere, provăzută cu aparat adunător.

Agenția principală pentru Ungaria-de-Sud:

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI SZÖNYEGHÁZ ÉS MODERN IRODABERENDEZÉSI VÁLLALAT.

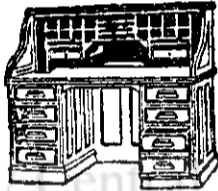
(Primul magazin de covoare și întreprindere de aranjament pentru birouri din Ungaria-sudică).

Maitinszki Pál és T-sa

Temesvár-Belyáros str. Jenő-herceg nr. 8.

Se primește orice soi de mașini de scris spre reparare completă, spre ținere în bună rânduială și spre curățire în baza unui legământ anual. Lucrări de dactilografie, copieri cu ajutorul mașinei dactilografe se execută cu prețurile cele mai ieftine. — Hectografe și totfelul de rechizite dactilografe fabricații americane-engleze, cu prețurile cele mai convenabile.

In despărțământul de covoare se vând covoare veritabile de Persia, Smirna și totfelul de covoare cu prețuri foarte scăzute

(Ma 129-104)

Sticlar pentru zidiri și portaluri

(magazin de table de sticlă și de oglinzi).

Execut lucrări pentru zidiri noi, sau totfelul de reparări prompt și cu prețuri ieftine. Expediez ieftin rolete mecanice de pânză și trestie
- - - - - pentru ferestre - - - - -

(Fi 226-50)

FRIED FERENCZ

ARAD, strada gróf Apponyi Albert nr. 15-16.

TELEFON 909.

TELEFON 909.

Beiuș

Belényes

Librăria „DOINA”

Ne permitem a recomanda atențiunei binevoitoare a On. public românesc bogatul nostru sortiment de cărți literare de toate genurile, cărți bune pentru popor, cărți de rugăciuni și de economie, precum și tipăriturile advocațiale cu prețurile cele mai moderate și toate necesariile de cancelarie ca: hârtie, călimări, cerneală, creioane, foaie, penițe, ceară de sigilat sugetivă, mape pentru masa de scris, hârtie de scrisori în cutii, apoi registre de contabilitate în diferite mărimi, albume pentru cărți postale și fotografii, sigile cu monogram și ștampile de cauciuc și metal pentru oficii, etc. etc.

Comenzile primite se execută cu cea mai mare promptitudine și constentiozitate. La dorință cărți achitate înainte se expediază și la America și în celelalte țări străine.

Asigurăm On. public de un serviciu afar' din cale prompt și mulțumitor și ne rugăm a ne onora cu st. comenzi.

„DOINA”
LIBRĂRIE SOC. PE ACȚII
(Beiuș)-Belényes.

Do 617-16

THE VERA

American Shoe
Cele mai perfecte
Cele mai comode
și mai durabile
ghete americane

din timpul modern pentru dame, domni și copii se află numai în asortimentul prăvăliei de ghetă, pălării și articlii de modă pentru bărbați alui

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

BUCHSBAUM és T-sa

ARAD. Telefon 442

Cereți prospect!

(Bu 200)

Komáromy Sándorné
 atelier de corsete
 Murás-Osorheiu (Marosvásárhely)
 str. Szentgyörgy nr. 6, etaj.
 (Lângă hotelul Méder).
 Cel mai cunoscut atelier.
 Numeroase scrisori de re-
 cunostință precum și ex-
 periențele câștigate în de-
 curs de 15 ani dovedesc
 croiul modern al corsetelor
 executate în atelierul meu.
 Corsete parisiene și mare
 asortiment de îndreptă-
 toare. Reparaturi se pri-
 mesc. Sală specială pentru
 încercare. Comenzile din
 provincie se ex.c. prompt
 și conștințios.

(Ko 586—30)

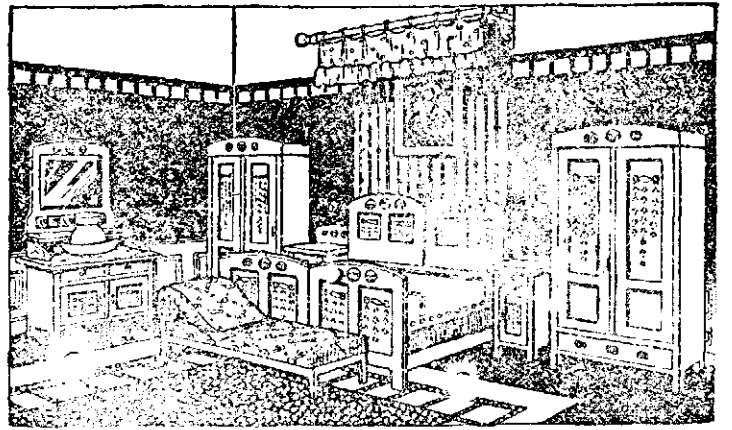
STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile
VĂRȘET, strada Kudritzner n-rul 44—46.

Cea mai renumită
mare fabrică de mobile
 din sudul Ungariei (VERSECZ).

Sa 113—120

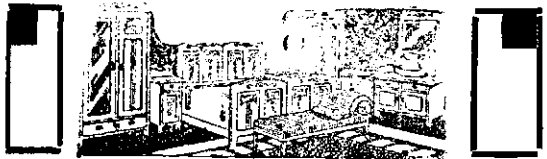
Pregătește mobilele cele mai mo-
 derne și luxoase cu prețuri foarte
 moderate.

Mare depozit de pianе excelente,
 covoare, perdele, țesături foarte fine
 și mașini de cusut.

VERES FERENCZ

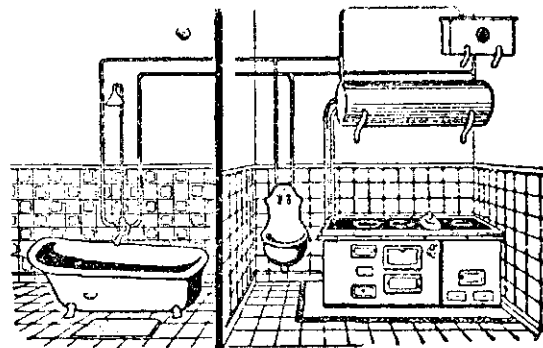
FABRICĂ PENTRU LUCRĂRI DE MĂSAR ȘI PEN-
 TRU MOBILE, ARANJATĂ CU MAȘINI ELECTRICE
 DEJ—DEÉS, Str. Kossuth L. nr. 62.

Execută totfelul de lucrări în bransa mășă-
 ritului precum și mobile pentru casă, —
 birouri, — prăvălii, — farmaci și aran-
 jarea școlilor după orice desen.

Mare magazin permanent de mobile pe
 lângă prețurile cele mai convenabile.

(Ve 195—)

Bruno Widlasch,

**lăcătușerie artistică pen-
 tru mașnării și zidiri. —
 Atelier special de instala-
 țiuni pt. lumină electrică,
 apaduct, aranjamente pt.
 băi, canalizări și closete.**

SIBIU, Fingerlingsgasse N. 3.

Oferă cele mai solide lucrări: *porți de fier, trepte* (scări), *balustrade* și *îngră-
 diri de morminte* după desen sau după planul propriu; *cuptoare* și *cazane*, *mon-
 țări* și *transmițiuni* pentru orice fel de mașini. Aranjări complete de *closete* pentru
 canalele din orașe. Instalări de *băi, apaducte* și *canalizări*. Depozit de *fântâni* de apă
 (construcții proprii), cari s'au adeverit de cele mai bune până acum. *Closete patent* scutite
 de îngheț, montate gata, cari în cursul iernii trecute n'au înghețat în liber nici la un ger de
 28 grade, liferez cu garanție pe 5 ani. (VI 159—60)

Cea mai perfectă executare de *instalări de lumină electrică, telefoane* și
telegrafe. Vânzare de *cazane de aramă* și *țincute*. — Proiecte și planuri gratuit și prompt.

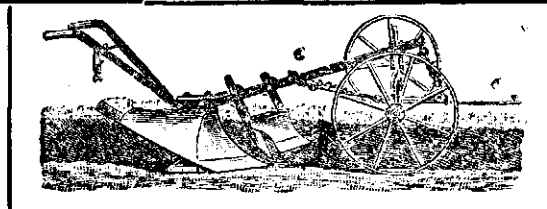
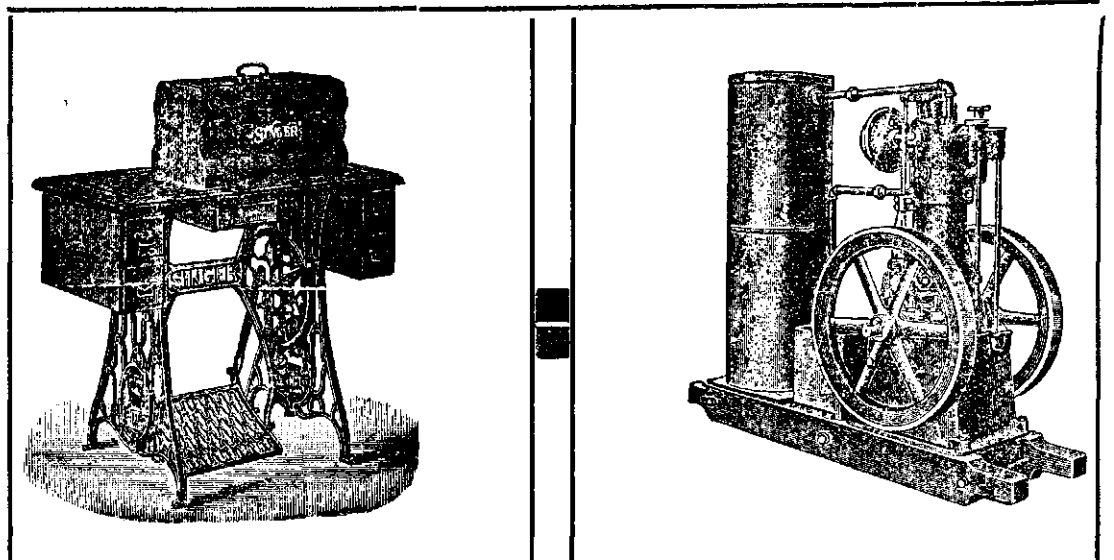
MAXIM I. VULCU

FABRICANT ȘI NEGUȚĂTOR DE MAȘINI

ARAD, Strada Făbián László n-rul 5—6. Telefon ar 608.

Atrag atențiunea on. pu-
 blic asupra marelui meu
 magazin de totfelul de ma-
 șini agricole cum sunt:
 mașini de sămănat, tree-
 rat, pluguri grape, preșuri,
 și mori de struguri, ma-
 șini de cusut.

Mai departe reconstruez
 tot felul de Locomobile
 să umble singure.

Oroloage de turn

pentru palate, aces comunale, fabrici, locuințe private regulează și aranjază mai favorabil:

Müller János

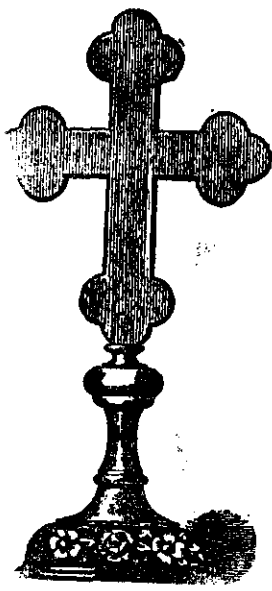
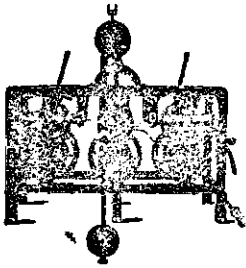
Succesorul lui Mayer Károly

dela prima aranjare cu vapor a fabricii de oroloage din

Budapesta, VII., Tökölly-ut n-rul 52.

(Casa proprie).

Cataloge și specificații de prețuri trimit gratis Mu 102-25 și franco.

IOSEF JIKELI

Sibiu—Nagyszeben str. Cisnădiei nr. 47.

Obiecte de bucatărie: porcelan, farfurii și blide înflorate, rame pentru icoane, globuri și lămpi; oglinzi, țigle de sticlă.

Scule bisericești: Cupă și vas de botez, potire argintate, pe dinăuntru aurite, căldărușe pentru apă sfințită, cădelniță, cruce, candelargintate, sfeșnice de altar, candelargintate de perete de bronz, candelabre.

Ieftin de tot!

Catalogul gratis și franco.

(Ji 573—60)

Valorizare de nisip!

Cine are nisip mult să ceară în interesul propriu următoarele cataloage și prospecte:

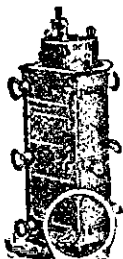
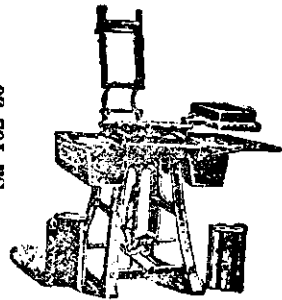
F. 3. Forme și unelte pentru pregătirea articolelor de beton.

F. A. Fabricarea țiglei de beton orânduță la lucru de mână.

Cs. G. 4. Fabricarea țiglei de ciment pentru lucru de mână.

B. B. 1. Fabricarea blocurilor de beton.

C. S. 1. Fabricarea tablelor mozaic și ciment.

Să ceară totodată examinarea gratuită a nisipului, mergerea la fața locului a inginerului nostru și să examineze mașinile noastre de valorizare de nisip.

SZANTO és BECK, ingineri Fabrică de mașini pentru industria de nisip.
BUDAPEST, VIII., Viola-utca 7 szam.

Sa 162 30

EDUARD LEXEN,

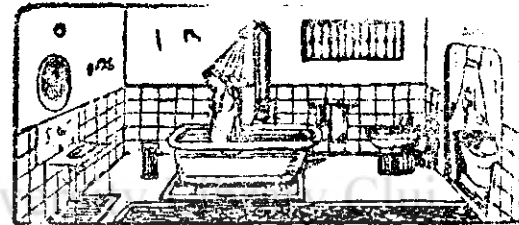
tinichigiu și antepriză de instalațiuni

Brașov, Atelier: Strada Lungă Nr. 63.

Telefon Nr. 334.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu și galanterie la edificii, precum coperișe, și învelișuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucatărie, dulapuri pentru gheață, vase pentru spălat și altele.

Specialist în apaducte la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie

Lampe de carbid de totfelul dela 3 coroane în sus. —

Engrosiștilor li-se dau rabat.

Depozit bogat în vâni de scaldat, cămine, closete etc.

Serviciu conștiințios. Prețuri moderate. Reparație promptă

29—

„VICTORIA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII.

FONDATA ÎN ANUL 1887.

Centrala: Arad, Calea Arhiducelui Iosif, Nr. 1—2, casele proprii (vis-à-vis de primărie.)

Filiale: în Chișineu (Kisjenő) Șiria (Világos), și Boroșineu (Borosjenő).

Capital societar 2,500.000.— Cór.

Fond de rezervă 2,000.000.— Cór.

Depuneri spre fructificare 15,000,000.— Cor.

Circulațiunea anuală . 400,000.000.— Cor.

Pentru sumele depuse fără termen de abdicere și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni de zile, plătește deponenților 4% interese, — iar pentru depunerile elocare pe timp mai îndelungat de trei luni de zile, după mărimea sumei depuse: plătește deponenților 4½% și 5% interese fără de nici o detrageră.

Primește depuneri spre fructificare despre cari eliberează libele.

Acordează împrumuturi ipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

Escontează cambii și acordează credite cambiale cu acoperire ipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat din al seu